

دانشگاه تهران پردیس دانشکدههای فنی دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

توضیح خطا در شبکههای مبتنی بر نرمافزار با استفاده از استدلال مبتنی بر علیت

پایاننامه برای دریافت درجهٔ کارشناسی ارشد در رشتهٔ مهندسی کامپیوتر گرایش نرمافزار

اميرحسين صيحاني

اساتيد راهنما

دکتر حسین حجت و دکتر محمدرضا موسوی

چکیده

واژگان کلیدی

فهرست مطالب

نصل ۱:	مقدمه	٣
1.1	ساختار فصلها	٧
نصل ۲:	تعاریف و دانش پیشزمینه	٩
1.7	مقدمه	٩
۲.۲	شبکههای مبتنی بر نرمافزار	٩
٣.٢	نتكت	١٠
	۱.۳.۲ دستور زبان نتکت	١٠
	۲.۳.۲ مدل معنایی نت کت	۱۱
	۳.۳.۲ توصیف رفتار شبکه با نتکت	14
	۴.۳.۲ درستی سنجی برنامه های نت کت	18
4.7	نتكت پويا	۱۹
	۱.۴.۲ دستور زبان نتکت پویا	۱۹
	۲.۴.۲ معنای عملیاتی نتکت پویا	۲.
	٣.۴.٢ توصيف برنامه ها در نت كت پويا	۲۲
۵.۲	ساختمان رويداد	14
۶.۲	مدل علّی	۲٧
	۱.۶.۲ علت واقعی	۳.
	۲.۶.۲ پیدا کردن علت واقعی در مسائل	۳١
	۳ ۶ ۲ مال ته در افته	۳۳

۴.۶.۲ علت واقعی بدون شرط	
مروری بر کارهای پیشین	فصل ۳:
تخمين پوشش	١.٣
علت خطا در مثال نقض	۲.۳
چک کردن علیت	٣.٣
علت واقعی در خودکارههای زماندار	۴.۳
چارچوب علیت بر اساس رد سیستم	۵.۳
استدلال مبتنی بر علیت در HML	۶.۳
جمع بندی	٧.٣
روش و راهحل پیشنهادی	فصل ۴:
مقدمه	1.4
مدل معنایی عبارات نتکت پویا در قالب ساختمان رویداد ۴۱	۲.۴
۱.۲.۴ معنای عبارات نتکت پویای نرمال ۱.۲.۴	
مدل علّی برای ساختمان رویداد	٣.۴
پیدا کردن علت خطا در نتکت پویا	4.4
نتایج	فصل ۵:
مقدمه	١.۵
ليست سياه	۲.۵
نبود دور	۳.۵
نبود سياه چاله	4.0
جمع بندی و کارهای آینده	فصل ۶:
جمع بندی کارهای انجام شده	1.8
نوآوریها و دستاوردها	۲.۶
١.٢.۶ جستجو در ساختار	

فهرست مطالب	توضیح خطا در شبکههای مبتنی بر نرمافزار با استفاده از استدلال مبتنی بر علیت

۶۴ .	ساختمان رويداد	۲.۲.۶	
۶۴ .	استفاده مستقيم از تعريف علت	۳.۲.۶	
۶۵.	بتها	محدود	٣.۶
۶۵ .	پیچیدگی زمانی	1.7.8	
۶۵ .	توصيف خطا در سطح مدل على	۲.۳.۶	
۶۵ .	استدلال در مورد یک علت	۳.۳.۶	
99.	آينده	كارهاي	4.9
99 .	ترکیب علت	1.4.9	
99 .	سنتز تعمير	7.4.8	
۶٧			مراجع
سوم	انگلیسی	ارسى بە	واژەنامە ف
پنجم	به فا رس <i>ی</i>	نگلیس <i>ی</i>	واژەنامە ا

فهرست کارهای باقیمانده

فصل ۱

مقدمه

در شبکههای کامپیوتری رفتار اجزای شبکه را می توان در یکی از این دو دسته قرار داد: سطح کنترل ا و سطح داده ۲. در سطح داده ۲. در سطح کنترل تصمیم گیری در مورد چگونگی رسیدگی به ترافیک شبکه انجام می شود، مثلا چه پورتهایی باید باز شوند یا چه نوع بستههایی اجازه ی عبور دارند. در سطح داده، رفتارهایی که در سطح کنترل در مورد آنها تصمیم گیری شده است صرفا اجرا می شوند. مثلا باز کردن پورتها یا عبور دادن بستههایی از یک نوع خاص رفتارهایی هستند که در سطح داده طبقه بندی می شوند. در شبکههای کامپیوتری فعلی رفتارهای این دو سطح در اجزای شبکه تجمیع شده اند. به همین دلیل یک شبکه ی کامپیوتری عملا یک سیستم توزیع شده است که برای هر یک از اجزای شبکه به شکل مجزا نوشته شده است و این شبکهها به وضوح پیچیده هستند و مدیریت آنها دشوار است [۳۲]. شبکههای مبتنی بر نرم افزار ۳ برای حل این مشکل از یک نرم افزار متمرکز برای کل شبکه استفاده می کنند. به طور دقیق تر، در شبکههای مبتنی بر نرم افزار، رفتارهای سطح کنترل و داده از یکدیگر جدا می شوند که تنها رفتارهای سطح داده دارند و رفتارهای سطح کنترل توسط یک دستگاههای ساده ای در نظر گرفته می شوند که تنها رفتارهای سطح داده دارند و رفتارهای سطح کنترل توسط یک نرم افزار متمرکز توصیف می شود. بنابراین، در یک شبکهی مبتنی بر نرم افزار، مدیر شبکه یک برنامه برای مدیریت کل شبکه می نویسد و دیگر نیازی به برنامه برای تک تک اجزای شبکه ندارد.

با توجه به نقش حیاتی شبکهها در سیستمهای کامپیوتری، اطمینان از عملکرد درست آنها از اهمیت بالایی

¹Control Plane

²Data Plane

³Software Defined Network

برخوردار است [۱۲]. روشهای صوری ^۴ مجموعهای از زبانهای مبتنی بر ریاضی، تکنیکها و ابزارهایی برای توصیف و درستی سنجی سیستمهای سخت افزاری و نرم افزاری هستند [۱۱]. شبکههای مبتنی بر نرم افزار با متمرکز کردن رفتار کنترلکننده ی شبکه و ساده تر کردن اجزای دیگر شبکه امکان به کار گیری چنین روشهایی را تسهیل کرده اند. روشهای متعددی مانند [۱، ۲۰، ۳۰، ۳۶] برای درستی سنجی شبکههای مبتنی بر نرم افزار ارائه شده اند.

OpenFlow معمولا سطح پایین هستند و کار کردن با آنها برای کاربر معمولا دشوار است. اما برنامههای نوشته شده با OpenFlow معمولا سطح پایین هستند و کار کردن با آنها برای کاربر معمولا دشوار است. به همین دلیل زبانهای برنامهنویسی متعددی مانند [۱۳، ۳۲، ۲۷، ۳۳، ۲۸، ۲] ارائه شده اند که با استفاده از OpenFlow دلیل زبانهای برنامهنویسی برای شبکههای مبتنی بر نرم افزار در سطح بالاتر را فراهم می کنند. نت کت یکی از این زبانها است 2 [۲] که بر پایه ی KAT (۲۲] بنا شده است. استفاده از KAT و داشتن یک سیستم معادلاتی صحیح 2 و کامل 4 باعث می شود تا اثبات درستی برنامهها در نت کت را بتوان با روشهای جبری و اثبات تساوی برنامههای مختلف توصیف شده در این زبان انجام داد. نت کت پویا 2 ابرای بهبود بر خی از قابلیت های نت کت ارائه شده است که از جمله این قابلیت ها می توان به امکان توصیف به روز رسانی های شبکه و استدلال در مورد چندین بسته در شبکه اشاره کرد.

در درستی سنجی نرم افزار با روشهای صوری یک مدل از سیستم و رفتار مورد انتظار آن توصیف می شود و با روشهایی مبتنی بر الگوریتم مانند وارسی مدل ۱۰ [۱۰] می توان ثابت کرد که سیستم با رفتار مورد انتظار تطابق دارد یا خیر. یکی از مهم ترین ویژگی های الگوریتم های درستی سنجی امکان تولید مثال نقضها ۱۱ یا گواهی ۲۱ برای اثبات نقض رفتار مورد انتظار توسط سیستم است. این مثال نقض یا گواهی ها با اینکه می توانند در مورد رفتار سیستم توضیح دهند ولی درک درستی از این که چرا ویژگی مورد نظر در سیستم نقض شده است نمی دهند. به دست آوردن چنین درکی از اینکه چرا سیستم به درستی و مطابق انتظار کار نمی کند به آنالیز و تحلیلی فراتر نیاز دارد. استفاده از علیت ۱۲ و پیدا کردن علت خطا یکی از راهکارها برای به دست آوردن درک بیشتر از مشکل

⁴Formal Methods

⁵Application Programming Interface

⁶NetKAT

⁷Sound

⁸Complete

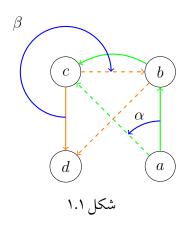
⁹DyNetKAT

¹⁰Model Checking

¹¹Counterexample

¹²Certificate

¹³Causality

سیستم است. مفهوم علیت و مبانی آن قرنها در متون فلسفه مورد مطالعه قرار گرفته و استدلال مبتنی بر خلاف واقع روشی است که در نهایت برای پیدا کردن علت واقعی مورد استفاده قرار گرفته است. با وجود اینکه چنین نظریهای مدتها پیش مورد توافق قرار گرفته است، فرمولاسیون دقیق ریاضی آن در سالهای اخیر توسط هالیرن ۱۴ و يرل ۱۵ در [۱۷] ارائه شده است [۳]. اين مدل از علت واقعي در چندين پژوهش مانند [۵، ۸، ۲۴، ۴] مورد استفاده قرار گرفته است تا علت واقعی خطا در سیستم پیدا شود. هدف پژوهش جاری استفاده از این مدل علیت برای پیدا کردن علت نقض ویژگی در برنامههای توصیف شده با زبان نتکت پویا است. به عنوان مثال شبکهی شکل ۱.۱ را در نظر بگیرید. در این شبکه یک مسیر از a به b وجود دارد و نیاز است تا این مسیر به روز رسانی شود تا ابتدا از سوییچ c عبور کند. برای این منظور دو به روز رسانی lpha و eta در شبکه انجام می شوند که به ترتیب مسیرهای سبز و نارنجی پر رنگ را با مسیرهای خطچین جایگزین میکنند. پس از اجرای هر دو بهروز رسانی α مسیر جدیدی از a به ایجاد می شود. فرض کنید که به روز رسانی ها به گونه ای انجام شوند که ابتدا انجام شود. در این حالت پس از اجرای اولین بهروز رسانی یک دور 16 شامل سوییچهای b و c به وجود می آید. نبود دور یکی از ویژگیهای رایجی است که در شبکههای کامپیوتری مورد بررسی قرار می گیرد [۲۹]. بنابراین اگر برنامهی این شبکه به گونهای توصیف شده باشد که امکان انجام بهروز رسانی ها به این شکل را داشته باشد، این شبکه ویژگی بدون دور بودن را نقض می کند. با توجه به ساده بودن این مثال در اینجا به سادگی می توان دریافت که انجام شدن β پیش α علت خطا بوده است. هدف پژوهش جاری پیدا کردن چنین عواملی به عنوان علت خطا در شبکههای مبتنی بر نرمافزار است.

زبان نتکت یو یا ، چون بر پایهی نتکت بنا شدهاست، در کنار حفظ ساختار مینیمال و سادهی خود امکان

¹⁴Joseph Y. Halpern

¹⁵Judea Pearl

 $^{^{16}}$ Loop

توصیف به روز رسانی های شبکه را هم فراهم می کند و با توجه به اینکه به روز رسانی های شبکه منشا مهمی برای بروز خطا در شبکه هستند، از این زبان در این پژوهش استفاده شده است. در این پژوهش سعی شده است تا رویکرد متفاوتی نسبت به پژوهش هایی مانند [۲۴، ۸، ۷] اتخاذ شود. اولا در این پژوهش روابط ساختاری عملیات ها، مثلا هم روندی یا تقدم و تاخر آنها، به عنوان علت در نظر گرفته می شوند. ثانیا در این پژوهش به صورت مستقیم از تعریف علت واقعی مطابق [۱۷] استفاده می شود. برای رسیدن به دو هدف ذکر شده از ساختمان رویداد ۱۳ [۴۴] به عنوان مدل معنایی برنامه های توصیف شده در نت کت پویا استفاده شده است. ساختمان رویداد یک مدل محاسباتی ۱۸ برای پردازه های هم روند است. در مدل های جایگذاری ۱۹ مانند سیستم انتقال ۲۰ هم روندی پردازه ها به صورت صریح توصیف نمی شود و با انتخاب غیرقطعی ۱۱ بین ترتیب های ممکن اجرای آن ها جایگزین می شود. اما ساختمان رویداد یک مدل غیر جایگذاری ۲۲ شده است و در این مدل هم روندی پردازه ها به صورت صریح توصیف می شود. استفاده از این مدل کمک می کند که هم روندی عملیات ها هم بتواند بعنوان علت خطا در نظر گرفته شود، امری که با استفاده از مدل های جایگذاری شده ممکن نبود.

به صورت خلاصه برای پیدا کردن علت خطا در یک برنامه ی نتکت پویا، ابتدا با استفاده از مدل معنایی ، ساختمان رویداد معادل برنامه محاسبه می شود. سپس یک مدل علّی 77 بر اساس معادلات ساختاری 77 که در 70 از آن استفاده شده است ساخته می شود. در نهایت با توصیف کردن رفتار نا امن 70 ، که منجر به بروز خطا در سیستم می شود، در مدل علی و با استفاده از تعریف علت واقعی هالپرن و پرل، علت واقعی رفتار نا امن پیدا می شود. در مثال شکل 70 با استفاده از این روش می توان نبود این شرط در سیستم که الزاما به روز رسانی 70 پس از 70 انجام شود را به عنوان علت واقعی به وجود آمدن دور در شبکه معرفی کرد.

¹⁷Event Structure

¹⁸Computational Model

¹⁹Interleaving

²⁰Transition System

²¹Non-Deterministic Choice

²²Non-Interleaving

²³Causal Model

²⁴Strucutral Equations

²⁵Unsafe Behavior

۱.۱ ساختار فصلها

در فصل دوم تعاریف و دانش پیشزمینهی مورد نیاز برای بقیه فصول بیان می شود. در فصل سوم مروری بر کارهای پیشین و مرتبط با این پژوهش انجام شده است. فصل چهارم روش ترجمهی یک برنامهی توصیف شده در زبان نتکت پویا به یک مدل علّی ۲۶ بیان می شود. فصل پنجم شامل به کار گیری روش ارائه شده در این پژوهش برای پیدا کردن علت خطا در چند دسته از ویژگی های رایج در شبکه است. در این فصل بررسی می شود که علت واقعی پیدا شده تا چه میزان با شهود موجود از مساله تطابق دارد و این فرمولاسیون تا چه حد موفق عمل می کند. در نهایت فصل ششم شامل جمع بندی کارهای انجام شده در این پژوهش و بحث در مورد کاستی های آن و کارهای پیشرو است.

²⁶Causal Model

فصل ۲

تعاریف و دانش پیش زمینه

۱.۲ مقدمه

در این فصل مفاهیم مورد نیاز و استفاده در این پروژه مورد بررسی قرار می گیرند. این فصل شامل ۵ بخش است. ابتدا مفاهیم کلی شبکههای مبتنی بر نرمافزار بررسی می شوند. سپس زبانهای نت کت و نت کت پویا که زبانهای مورد استفاده در این تحقیق هستند شرح داده می شوند. در ادامه تعاریف اولیه ساختمان رویداد که به عنوان مدل معنایی در این تحقیق استفاده می شود شرح داده می شود. در بخش آخر مدل علّی ۲ که در این تحقیق برای پیدا کردن علت واقعی خطا مورد استفاده قرار می گیرد توصیف شده است.

۲.۲ شبکههای مبتنی بر نرمافزار

شبکههای کامپیوتری یکی از زیرساختهای حیاتی سیستمهای کامپیوتری هستند. با وجود اینکه نیازمندیهای این شبکهها بسیار بیشتر و پیشرفته تر نسبت به گذشته شده است تکنیکها و متدهای مدیریت و ساخت آنها همچنان مانند گذشته است. این مساله مدیریت آنها را در استفادههای امروزی پیچیده و مستعد خطا میکند. حتی شرکتهای بزرگی مانند، Amazon Github یا GoDaddy یا شرکتهای بزرگی مانند،

¹Event Structure

²Causal Model

[۱۲] . شبکههای مبتنی بر نرمافزار یک پارادایم جدید برای طراحی و پیادهسازی شبکههای کامپیوتری هستند که علاوه بر اینکه مدیریت و درستی سنجی آنها را با روشهای اصولی تر امکان پذیر می کنند، انعطاف بالایی هم دارند. به صورت خلاصه در یک شبکهی مبتنی بر نرمافزار رفتارهای کنترلی (تغییر و بهروز رسانی قوانین ارسال از عناصر شبکه مانند سوییچها یا روترها جدا می شوند و توسط یک کنترل کننده ی مرکزی انجام می شوند. به عنوان مثال در زبان OpenFlow [۲۶] رفتار سوییچهای شبکه تنها توسط تعدادی قانون به شکل تطبیق و اجرا توصیف می شود. قوانینی به این شکل ابتدا بررسی می کنند که بسته با قانون تطابق داشته باشد و اگر تطابق وجود داشت عملیات توصیف شده در قانون اجرا می شود. با ساده شدن عناصر شبکه، تمامی بهروز رسانی ها و تغییرهای لازم در شبکه توسط یک کنترل کننده مرکزی انجام می شود. متمرکز شدن رفتار کنترلی سیستم باعث می شود تا استدلال و درستی سنجی در مورد رفتار شبکه آسان تر شود.

۳.۲ نتکت

نتکت ،یک زبان برای توصیف شبکههای مبتنی بر نرمافزار است [۲]. این زبان با وجود دستور زبان و ساده این ساده این ساده این ساده ای که دارد، بر اساس KAT [۲۲] بنا شده و به همین دلیل یک سیستم معادلاتی صحیح و کامل دارد. این سیستم معادلاتی کمک میکند تا با استفاده از روشهای جبری و اثبات تساوی برنامههای توصیف شده در این زبان بتوان در مورد آنها استدلال کرد.

۱.۳.۲ دستور زبان نتکت

در نت کت هر بسته به عنوان یک نگاشت از یک مجموعه از فیلدهای $f_1, f_2, ..., f_n$ به اعداد طبیعی با تعداد ارقام ثابت در نظر گرفته می شود. آی پی $^{\wedge}$ های مبدا و مقصد، نوع بسته، پورت $^{\circ}$ های مبدا و مقصد مثال هایی از

³Forwarding Rule

⁴Match

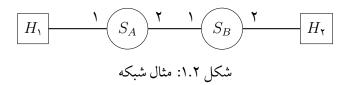
⁵Action

⁶Syntax

⁷Sound and Complete

⁸IP

⁹Port

این فیلدها هستند. دستور زبان نتکت به صورت زیر تعریف می شود:

$$a,b \coloneqq 1 \mid 0 \mid f = n \mid a + b \mid a \cdot b \mid \neg a$$

$$p,q \coloneqq a \mid f \leftarrow n \mid p + q \mid p \cdot q \mid p^* \mid dup$$

در این گرامر عبارتهای p,q عبارتهای نتکت و است. این گرامر عبارتهای p,q عبارتهای نتکت و این گرامر عبارتهای a,b عبارتهای نتکت و اتعریف می کنند که نسبت به دستور زبان کت جملههایی به شکل dup و dup و dup و اضافه شده است. برای مثال شبکهی ۱.۲ را در نظر بگیرید که شامل دو A و B و دو میزبان A است. هر سوییچ دو پورت دارد که با شمارههای ۱ و ۲ مشخص شده اند. با استفاده از عبارت نتکت زیر می توانیم رفتار سوییچهای این شبکه را توصیف کنیم:

$$p \triangleq (dst = H_1 \cdot pt \leftarrow 1) + (dst = H_2 \cdot pt \leftarrow 2)$$
 (1.7)

این عبارت همهی بسته هایی که مقصد آن ها میزبان ۱ باشد را به پورت ۱ و همهی بسته هایی که مقصد آن ها میزبان ۲ باشد را به پورت شمارهی ۲ می فرستد.

۲.۳.۲ مدل معنایی نتکت

برای اینکه امکان استدلال در مورد مسیرهای طی شده توسط یک بسته در شبکه وجود داشته باشد، از مفهومی به نام تاریخچه ی بسته، یک دنباله از بسته ها است که بسته نخست دنباله،

 $^{^{10}}KAT$

¹¹Switch

¹²Host

¹³Packet History

به عنوان بستهی فعلی در نظر گرفته می شود. به صورت شهودی عبارت های ۱ و ۰ به ترتیب به معنای ارسال ۱۴ و رها کردن 10 بدون شرط بسته هستند. عبارت f=n در صورتی بسته را عبور می دهد که مقدار فیلد f آن برابر با باشد. عبارت $n \leftarrow dup$ باعث می شوند تا یک کیی $f \leftarrow n$ باشد. عبارتهای $f \leftarrow n$ باعث می شوند تا یک کیی از بستهی فعلی ایجاد شود و به تاریخچهی بسته ها اضافه شود. این عبارات در رفتار شبکه تاثیری ندارند اما امکان استدلال در مورد تمامي تغييرات ايجاد شده در حين جابه جايي بسته در شبكه را فراهم ميسازند. به صورت دقيق، معنای هر عبارت ۱۶ نت کت با استفاده از معادلات زیر تعریف می شود:

$$\llbracket p \rrbracket H \in \mathcal{P}(H) \tag{Y.Y}$$

$$[1]h \triangleq \{h\} \tag{\text{Υ.$Y}}$$

$$[0]h \triangleq \{\} \tag{f.t}$$

$$[f = n](pk :: h) \triangleq \begin{cases} \{pk :: h\} & \text{if } pk.f = n \\ \{\} & \text{otherwise} \end{cases}$$
 (0.1)

$$\llbracket \neg a \rrbracket h \triangleq \{h\} \setminus (\llbracket a \rrbracket h) \tag{9.1}$$

$$\{f \leftarrow n\}(pk :: h) \triangleq \{pk[f := n] :: h\} \tag{V.Y}$$

$$[p+q]h \triangleq [p]h \cup [q]h \tag{A.Y}$$

$$\llbracket p \cdot q \rrbracket h \triangleq (\llbracket p \rrbracket \bullet \llbracket q \rrbracket) h \tag{9.Y}$$

$$[p^*]h \triangleq \bigcup_{i \in \mathbb{N}} F^i h \tag{1...1}$$

$$F^0h\triangleq\{h\} \tag{11.7}$$

$$F^{i+1}h \triangleq (\llbracket p \rrbracket \bullet F^i)h \tag{1Y.Y}$$

$$(f \bullet g)x \triangleq \bigcup \{g(y)|y \in f(x)\} \tag{14.7}$$

$$[dup](pk :: h) \triangleq \{pk :: (pk :: h)\}$$
 (14.7)

¹⁴Forward

¹⁵Drop

¹⁶Expression

فصل ۲: تعاریف و دانش پیشزمینه

در معادلات بالا فرض می شود که H مجموعه ی تمامی تاریخچه های ممکن است. معادله ی Y.Y بیان می کند که معنی هر عبارت نتکت روی یک تاریخچهی بسته یک مجموعه از تاریخچهی بسته های حاصل از اعمال این عبارت روی تاریخچهی ورودی است. معادلهی ۳.۲ بیان می کند که عبارت ۱ بسته را بدون شرط عبور می دهد. در مقابل معادلهی ۴.۲ رها شدن بسته را با خروجی یک مجموعهی خالی مدل میکند. معادلهی ۵.۲ بستهی نخست ورودی را بررسی می کند و اگر مطابق با عبارت نبود بسته رها می شود. نقیض یک فیلتر در معادلهی ۶.۲ توصیف شده است. معادلهی ۷.۲ مقدار n را به فیلد f بستهی نخست تاریخچه اختصاص می دهد. معادلهی ۸.۲ جمع دو جمله را به صورت اجتماع تاریخچههای حاصل از اعمال هر یک از عملوندها توصیف میکند. در معادلهی ۹.۲ ترکیب متوالی دو جمله را به صورت ترکیب Kleisli دو جمله که به شکل زیر تعریف می شود توصيف مي كند:

$$(f \bullet g)x \triangleq \bigcup \{g \ y \mid y \in f \ x\}$$

در معادلهی F_i روی تاریخچهی ورودی کلینی 1 معادل با اجتماع اعمال تابعهای F_i روی تاریخچهی ورودی در نظر گرفته شده است که تابع F_i حاصل i بار ترکیب Kleisli عبارت p است. در نهایت معادلهی ۱۴.۲ یک کیی از بستهی نخست ورودی را به ابتدای خروحی اضافه می کند.

نت کت علاوه بر اصول موضوعهی ۱۸ KAT اصول موضوعهی زیر را هم شامل می شود تا دستگاه معادلاتی

¹⁷Kleene Star

¹⁸ Axiom

صحیح و کامل ۱۹ داشته باشد:

$$f \leftarrow n \cdot f' \leftarrow n' \equiv f' \leftarrow n' \cdot f \leftarrow n, \text{ if } f \neq f'$$
 (10.1)

$$f \leftarrow n \cdot f' = n' \equiv f' = n' \cdot f \leftarrow n, \text{ if } f \neq f'$$
 (19.7)

$$dup \cdot f = n \equiv f = n \cdot dup \tag{1V.Y}$$

$$f \leftarrow n \cdot f = n \equiv f \leftarrow n \tag{1A.Y}$$

$$f = n \cdot f \leftarrow n \equiv f = n \tag{14.1}$$

$$f \leftarrow n \cdot f \leftarrow n' \equiv f \leftarrow n' \tag{Y \circ .Y}$$

$$f = n \cdot f = n' \equiv 0, \text{ if } n \neq n'$$

$$\Sigma_i f = i \equiv 1 \tag{YY.Y}$$

اصلهای ۱۷.۲،۱۶.۲،۱۵.۲ خواص جابه جایی ۲۰ عملیات ها را بیان می کنند. اصل ۱۸.۲ بیان می کند که اختصاص مقدار п به یک فیلد و سپس فیلتر کردن بر روی این فیلد با همین مقدار معادل با عملیات اختصاص ۲۰ به تنهایی است. مشابه همین اصل برای یک فیلتر و سپس یک اختصاص هم در اصل ۱۹.۲ مشخص شده. اصل ۲۰۰۲ بیان می کند که در دنبالهای از اختصاص مقادیر به یک فیلد مشخص، تنها آخرین اختصاص تاثیر دارد. در اصل بیان می کند که در دنبالهای از اختصاص مقادار یک فیلد نمی تواند دو مقدار متفاوت داشته باشد. در نهایت اصل ۲۲.۲ بیان می کند که عملیات مجموع فیلترها به ازای هر مقدار ممکن برای یک فیلد مشخص برابر عنصر همانی ۲۲ است.

۳.۳.۱ توصیف رفتار شبکه با نتکت

در ادامه فرض کنید که بخواهیم شبکهای مانند شکل ۱.۲ را توصیف کنیم که در آن بستههایی که از نوع SSH هستند اجازه ی عبور نداشته باشند. همچنان می توانیم از سیاست توصیف شده توسط ۱.۲ برای توصیف رفتار سوییچها استفاده کنیم. در ادامه می توان با اضافه کردن یک فیلتر به این عبارت، ویژگی دسترسی کنترل ۲۳ را به

¹⁹Sound and Complete

²⁰Commutative

²¹Assignment

²²Identity

²³Access Control

این سیاست اضافه کرد تا همهی بستههای از نوع SSH را رها کند:

$$p_{AC} \triangleq \neg(typ = SSH) \cdot p$$

اما استفاده از عبارت بالا به تنهایی برای توصیف رفتار شبکه شکل ۱.۲ کافی نیست. برای تکمیل این عبارت لازم است تا رفتار تو پولوژی شبکه به عنوان یک گراف جهتدار در نتکت تو پولوژی شبکه به عنوان یک گراف جهتدار در نظر گرفته می شود و رفتار آن در قالب اجتماع رفتار هر یک از پیوندهای ۲۵ آن توصیف می شود. برای شبکه ی شکل ۱.۲ می توان از عبارت زیر برای توصیف تو پولوژی شبکه استفاده کرد:

$$t \triangleq (sw = A \cdot pt = 2 \cdot sw \leftarrow B \cdot pt \leftarrow 1) +$$

$$(sw = b \cdot pt = 1 \cdot sw \leftarrow A \cdot pt \leftarrow 2) +$$

$$(sw = b \cdot pt = 2)$$

در نت کت در صورتی که سیاست و توپولوژی شبکه در قالب عبارتهایی توصیف شده باشند، رفتار کل شبکه در واقع دنبالهای از اعمال این عبارتها به صورت یکی در میان است. به عنوان مثال در شکل ۱.۲ یک بسته از میزبان ۱ ابتدا توسط سوییچ A پردازش شده، سپس روی لینک بین دو سوییچ جا به جا می شود و در نهایت توسط سوییچ B پردازش می شود. در نت کت می توان این رفتار را به صورت $p_{AC} \cdot t \cdot p_{AC}$ توصیف کرد. با استفاده از همین شهود، رفتار کل شبکه را می توان در قالب عبارت زیر توصیف کرد:

$$(p_{AC} \cdot t)^*$$

در توصیف بالا فرض شده است که بسته ها می توانند به هر طریق ممکن وارد شبکه و از آن خارج شوند، اما این رفتار همیشه مورد قبول نیست. به عنوان مثال در شبکه شکل ۱.۲ اگر مکان های ورودی و خروجی شبکه را در

²⁴Topology

²⁵Link

قالب عبارت زير توصيف كنيم:

$$e \triangleq sw = A \cdot port = 1 \lor sw = B \cdot port = 2$$

می توانیم رفتار انتها به انتهای ۲۶ شبکه را به شکل زیر توصیف کنیم:

$$p_{net} \triangleq e \cdot (p_{AC} \cdot t)^* e$$

در حالت کلی تر، نیازی به توصیف ورودی و خروجی های شبکه در قالب یک عبارت نیست. پس اگر فرض شود که مکان های ورودی شبکه توسط عبارت in و مکان های خروجی شبکه در قالب عبارت out توصیف شده باشند، رفتار یک شبکه در نت کت به صورت زیر تعریف می شود:

$$in \cdot (p \cdot t)^* \cdot out$$

که عبارت p سیاست شبکه و عبارت t تو یولوژی شبکه است.

۴.۳.۲ درستی سنجی برنامه های نت کت

درستی سنجی یک شبکه و بررسی خواص آن در نت کت با استفاده از بررسی تساوی عبارت یک شبکه با عبارتهای دیگر انجام می شود. به عنوان مثال در شبکه ی شکل ۱.۲ برای بررسی اینکه همه ی بسته ها با نوع SSH از میزبان ۱ رها می شوند کافی است تا تساوی زیر را ثابت کنیم:

²⁶End to End

از طرفی برای بررسی یک خاصیت در شبکه، مثلا امکان فرستاده شدن همهی بسته هایی که از نوع SSH نیستند از میزبان ۱ به میزبان ۲ می توان به جای بررسی تساوی دو عبارت از نامساوی $p \leq q$ استفاده کرد. این نامساوی که خلاصه شدهی تساوی $q \equiv q$ است. بنابراین می کند که رفتار عبارت q بخشی از رفتار عبارت q است. بنابراین برای بررسی این مساله که شبکهی شکل ۱.۲ بسته های غیر SSH از میزبان ۱ را عبور می دهد کافی است تا درستی نامعادلهی زیر را بررسی کرد:

$$\left(\neg (type = SSH) \cdot sw = A \cdot pt = 1 \cdot \\ sw \leftarrow B \cdot pt \leftarrow 2 \right) \leq (p_{AC} \cdot t)^*$$

اصول موضوعهی نتکت یک سیستم اثبات ۲۷ را تشکیل می دهند که امکان اثبات این معادله یا نامعادله ها را فراهم می کنند. مثلا فرض کنید که سیاست دسترسی کنترل برای رها کردن بسته های ۱.۲ SSH را برای افزایش کارایی فقط در سوييچ A انجام دهيم:

$$p_A \triangleq (sw = A \cdot \neg (typ = SSH) \cdot p) + (sw = B \cdot p)$$

به طریق مشابه می توانیم این کار را در سوییچ B هم انجام دهیم:

$$p_B(sw = A \cdot p) \triangleq (sw = B \cdot \neg (typ = SSH) \cdot p)$$

فرض كنيد مكانهاي ورودي و خروحي به صورت زير تعريف شده باشند:

$$in \triangleq (sw = A \cdot pt = 1)$$

$$out \triangleq (sw = B \cdot pt = 2)$$

اثبات معادل بودن دو سیاست p_A و p_B بر اساس این ورودی و خروجی در شکل γ ۲۰۲ ذکر شده است.

²⁷Proof System

```
in \cdot \text{SSH} \cdot (p_A \cdot t)^* \cdot out
\equiv \{ \text{ KAT-INVARIANT, definition } p_A \}
     in \cdot SSH \cdot ((a_A \cdot \neg SSH \cdot p + a_B \cdot p) \cdot t \cdot SSH)^* \cdot out
\equiv \{ KA-SEQ-DIST-R \}
     in \cdot \text{SSH} \cdot (a_A \cdot \neg \text{SSH} \cdot p \cdot t \cdot \overline{\text{SSH}} + a_B \cdot p \cdot t \cdot \overline{\text{SSH}})^* \cdot out
\equiv \{ \text{ KAT-COMMUTE } \}
    in \cdot \text{SSH} \cdot (a_A \cdot \neg \text{SSH} \cdot \text{SSH} \cdot p \cdot t + a_B \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot out
\equiv \{ BA-CONTRA \}
     in \cdot SSH \cdot (a_A \cdot \mathbf{0} \cdot p \cdot t + a_B \cdot p \cdot t \cdot SSH)^* \cdot out
≡ { KA-Seq-Zero/Zero-Seq, KA-Plus-Comm, KA-Plus-Zero }
     in \cdot \text{SSH} \cdot (a_B \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot out
\equiv \{ KA-UNROLL-L \}
     in \cdot \text{SSH} \cdot (1 + (a_B \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH}) \cdot (a_B \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^*) \cdot out
\equiv { KA-SEQ-DIST-L, KA-SEQ-DIST-R, definition out }
    in \cdot \text{SSH} \cdot a_B \cdot a_2 +
     in \cdot \text{SSH} \cdot a_B \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH} \cdot (a_B \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot a_B \cdot a_2
\equiv \{ \text{ KAT-Commute } \}
    in \cdot a_B \cdot \text{SSH} \cdot a_2 +
     in \cdot a_B \cdot 	exttt{SSH} \cdot p \cdot t \cdot 	exttt{SSH} \cdot (a_B \cdot p \cdot t \cdot 	exttt{SSH})^* \cdot a_B \cdot a_2
\equiv \{ Lemma 1 \}
    0 + 0
\equiv \{ \text{KA-PLUS-IDEM } \}
    0
\equiv \{ \text{KA-PLUS-IDEM } \}
    0 + 0
\equiv { Lemma 1, Lemma 2 }
     in \cdot a_B \cdot \text{SSH} \cdot a_2 +
     in \cdot \text{SSH} \cdot (a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot p \cdot \text{SSH} \cdot a_A \cdot t \cdot out
\equiv \{ \text{ KAT-Commute, definition } out \}
     in \cdot \text{SSH} \cdot out +
     in \cdot \text{SSH} \cdot (a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH} \cdot out
\equiv { KA-SEQ-DIST-L, KA-SEQ-DIST-R }
     in \cdot \text{SSH} \cdot (1 + (a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot (a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})) \cdot out
\equiv \{ KA-UNROLL-R \}
    in \cdot \text{SSH} \cdot (a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot out
≡ { KA-SEQ-ZERO/ZERO-SEQ, KA-PLUS-ZERO }
    in \cdot SSH \cdot (a_A \cdot p \cdot t \cdot SSH + a_B \cdot \mathbf{0} \cdot p \cdot t)^* \cdot out
\equiv \{ BA-CONTRA \}
     in \cdot \text{SSH} \cdot (a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH} + a_B \cdot \neg \text{SSH} \cdot \text{SSH} \cdot p \cdot t)^* \cdot out
\equiv \{ \text{ KAT-COMMUTE } \}
     in \cdot \text{SSH} \cdot (a_A \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH} + a_B \cdot \neg \text{SSH} \cdot p \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot out
\equiv \{ KA-SEQ-DIST-R \}
     in \cdot \text{SSH} \cdot ((a_A \cdot p + a_B \cdot \neg \text{SSH} \cdot p) \cdot t \cdot \text{SSH})^* \cdot out
\equiv \{ \text{ KAT-Invariant, definition } p_B \}
     in \cdot \text{SSH} \cdot (p_B \cdot t)^* \cdot out
                                                                                                                   [\Upsilon] p_B و p_A شکل ۲.۲: اثبات معادل بودن
```

۴.۲ نتکت یویا

نککت پویا ^{۱۸} برای رفع برخی از کاستی های نتکت ارائه شده است [۶]. به صورت دقیق تر نتکت پویا، امکان توصیف به روز رسانی سیاست های شبکه و همچنین رفتار شبکه در مقابل چندین بسته را ممکن می سازد.

۱.۴.۲ دستور زبان نتکت یویا

در نت کت پویا، از رفتار انتها به انتها ۲۹ ی توصیفهای شبکه در قالب عبارتهای نت کت استفاده می شود. به این معنا که در نت کت پویا تنها خروجی حاصل از اعمال عبارات نت کت روی بسته ها اهمیت دارد و مسیری که طی شده است در نظر گرفته نمی شود. به همین منظور دستور زبان نت کت یویا به صورت زیر تعریف می شود:

$$\begin{split} N &::= \operatorname{NetKAT}^{-dup} \\ D &::= \bot \mid N; D \mid x?N; D \mid x!N; D \mid D \parallel D \mid D \oplus D \mid X \\ & X \triangleq D \end{split}$$

در سینتکس بالا NetKAT $^{-dup}$ قسمتی از زبان نتکت است که عبارتهای dup از آن حذف شده است. عبارتهای dup در توصیفهای نتکت تاثیری در رفتار یک عبارت ندارند و هدف از استفاده از آنها ثبت یک اثر از هر بسته پس از پردازش توسط یکی از عناصر شبکه است و امکان استدلال بر روی رفتار شبکه را ممکن می سازد. با توجه به این که در نتکت پویا رفتار انتها به انتهای یک عبارت نتکت مورد استفاده است، عبارت می dup از دستور زبان کنار گذاشته شده است. نتکتپویا یک لیست از بستههای ورودی را پردازش می کند و یک لیست از مجموعه ی بستههای خروجی تولید می کند. اپراتور ترکیب متوالی n n باعث می شود که یک بسته از لیست بستههای ورودی توسط سیاست n پردازش شود و سپس این بسته توسط عبارت n پردازش شود. در نتکت پویا امکان ارتباط توسط عبارتهای به شکل n n n n n n n و n n n و n و n n و n و عبارت نتکت را روی کانال n توصیف می کنند. ترکیب موازی n و عبارت توسط n n n و n و عبارت نتکت را روی کانال n توصیف می کنند. ترکیب موازی n و عبارت توسط n n و n و n و n و n و عبارت توسط n n و n و n و n و n و عبارت توسط n n و

²⁸DvNetKAT

²⁹End to End

³⁰Sequential Composition

³¹Parallel Composition

می شود. در نهایت رفتارهای غیرقطعی T توسط عبارتهایی به شکل $D \oplus D$ توصیف می شوند.

۲.۴.۲ معنای عملیاتی نت کت یویا

معنای عملیاتی $^{""}$ نت کت پویا با استفاده از عبارتهایی به شکل (d,H,H') تعریف می شوند که b عبارت نت کت پویا فعلی است، b لیست بستههایی که در ادامه باید پردازش شوند و b لیست بستههایی است که به صورت موفقیت آمیز توسط شبکه پردازش شده اند. در اینجا فرض می شود که $f=\{f_1,...,f_n\}$ یک مجموعه از فیلدهای بسته ها است. یک بسته به شکل یک تابع f=f توصیف می شود. برای یک بسته مانند f=f تساوی و فیلدهای بسته ها است. یک بسته به شکل یک تابع f=f برابر با f=f است. یک لیست خالی از بسته ها با f=f نمایش داده می شود. اگر f=f یک لیست از بسته ها باشد f=f ایستی است که حاصل از اضافه کردن بسته f=f به ابتدای لیست به دست می آید. بر چسب هر قانون که با f=f مشخص می شود به صورت یکی از شکل های f=f است. قوانین به دست می آید. بر پسب هر قانون که با f=f به معنی انجام شدن f=f به صورت همگام f=f است. قوانین تورنین می شود که f=f است. قوانین انجام شدن f=f به صورت همگام f=f است. قوانین f=f

³²Non-Deterministic

³³Operational Seamntic

³⁴Synchronized

زیر معنای عملیاتی نتکت پویا را تعریف میکنند:

$$(cpol_{\underline{\cdot}}) \xrightarrow{\sigma' \in [\![p]\!] (\sigma :: \langle \rangle)} (p; q, \sigma :: H, H') \xrightarrow{(\sigma, \sigma')} (q, H, \sigma' :: H')} (\Upsilon \Upsilon. \Upsilon)$$

$$(cpol_X)\frac{(p, H_0, H_1) \xrightarrow{\gamma} (p', H_0', H_1')}{(X, H_0, H_1) \xrightarrow{\gamma} (p', H_0', H_1')} X \triangleq p$$

$$(\Upsilon Y. Y)$$

$$(cpol_{-\oplus}) \xrightarrow{(p, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1)} (p \oplus q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1)$$

$$(7\Delta.7)$$

$$(cpol_{\oplus}) \frac{(q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (q', H_1, H'_1)}{(p \oplus q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1)}$$

$$(\Upsilon 9.7)$$

$$(cpol_{\parallel}) \frac{(p, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p', H_1, H'_1)}{(p \parallel q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p' \parallel q, H_1, H'_1)}$$

$$(\Upsilon V.\Upsilon)$$

$$(cpol_{\parallel_{-}})\frac{(q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (q', H_1, H'_1)}{(p \parallel q, H_0, H'_0) \xrightarrow{\gamma} (p \parallel q', H_1, H'_1)} \tag{YA.Y}$$

$$(cpol_?) \xrightarrow{} (x?p;q,H,H') \xrightarrow{x?p} (q,H,H')$$
 (74.7)

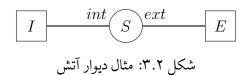
$$(cpol_!) \xrightarrow{(x!p;q,H,H') \xrightarrow{x!p} (q,H,H')} (r \cdot . r)$$

$$(cpol_{!?}) \xrightarrow{(q, H, H') \xrightarrow{x!p} (q', H, H')(s, H, H') \xrightarrow{x?p} (s', H, H')} (q \parallel s, H, H') \xrightarrow{rcfg(x,p)} (q' \parallel s', H, H')$$

$$(\text{T1.Y})$$

$$(cpol_{?!}) \xrightarrow{(q, H, H') \xrightarrow{x?p} (q', H, H')(s, H, H') \xrightarrow{x!p} (s', H, H')} (q \parallel s, H, H') \xrightarrow{rcfg(x,p)} (q' \parallel s', H, H')$$
 (TY.Y)

قانون ۲۳.۲ انجام یک عملیات مانند (σ,σ') که به معنای پردازش بسته ی ابتدایی لیست ورودی توسط عبارت p و افزودن خروجی حاصل از آن مانند σ' به لیست خروجی است را مشخص می کند. قانون ۲۴.۲ بیان می کند که رفتار متغیر x که برابر با عبارت p است معادل با رفتار عبارت p است. قوانین ۲۵.۲ و ۲۵.۲ رفتار غیرقطعی را توصیف می کنند که در آن یکی از عملوندها انتخاب شده و عملیات σ' را انجام می دهد. قوانین ۲۷.۲ و ۲۸.۲ رفتار دو عبارت موازی را توصیف می کنند که در آن امکان اجرای عملیات توسط هر یک از عملوندها وجود دارد. قوانین ۲۹.۲ و ۲۰.۲ و ۲۰.۲ و ۲۹.۲ و ۲۹.۲ و ۲۹.۲ و ۲۰.۲ و ۲۰.۲ و ۲۹.۲ و ۲۹.۲ و ۲۰.۲ و ۲۰.۲ و ۲۹.۲ و ۲۹.۲ و ۲۰.۲ و ۲۰.۲ و ۲۹.۲ و ۲۰.۲ و ۲۰.۲ و ۲۹.۲ و ۲۹.۲ و ۲۰.۲ و ۲۰.۲ و ۲۹.۲ و ۲۰.۲ و ۲۰.۲

در نهایت همگامسازی 70 ارسال و دریافت پیام در پردازههای موازی توسط قوانین 70 و 70 توصیف شده است که در آن دو یکی از پردازهها امکان ارسال و دیگری امکان دریافت پیام را دارد و در نتیجه در پردازه حاصل از توازی آنها امکان انجام یک عملیات هنگام از نوع rcfg وجود دارد که معادل همگامسازی عملیاتهای ارسال و دریافت پیام است.

۳.۴.۲ توصیف برنامه ها در نت کت پویا

در ادامه چگونگی توصیف یک دیوار آتش ^{۳۶} حالتدار ^{۳۷} با استفاده از نتکت پویا بیان می شود. شبکه ی شکل ۳.۲ را در نظر بگیرید. در این شبکه هدف این است که امکان ارتباط از داخل شبکه به بیرون فراهم باشد ولی امکان ارسال بسته از خارج شبکه ممکن نباشد. اما زمانی که یک بسته به خارج شبکه ارسال شد، دیوار آتش باید اجازه ی عبور بسته ها از بیرون را بدهد تا پاسخ بسته ها دریافت شوند. برای توصیف این شبکه می توان از

³⁵Synchronization

³⁶Firewall

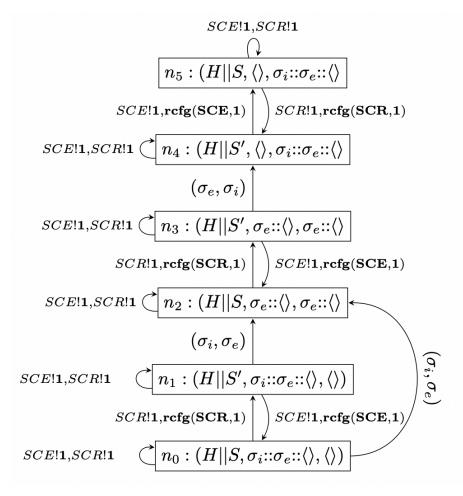
³⁷Stateful

عبارت نت کت پویای زیر استفاده کرد:

 $Host \triangleq secConReq!1; Host \oplus secConEnd!1; Host$ $Switch \triangleq (port = int) \cdot (port \leftarrow ext); Switch \oplus$ $(port = ext) \cdot 0; Switch \oplus$ secConReq?1; Switch' $Switch' \triangleq (port = int) \cdot (port \leftarrow ext); Switch' \oplus$ $(port = ext) \cdot (port \leftarrow int); Switch' \oplus$ secConEnd?1; Switch $Init \triangleq Host \parallel Switch$

در این توصیف عملیات secConReq برای شروع ارتباط امن و secConEnd برای خاتمه ی ارتباط امن در نظر گرفته شده است. بنابراین برنامه ی سوییچ پس از دریافت پیام برای شروع ارتباط امن تبدیل به برنامه ی می شود که در آن اجازه ی ارسال بسته از پورت خارجی به پورت داخلی را می دهد. پس از دریافت پیام برای خاتمه ی ارتباط امن، برنامه به حالت اولیه ی خود بر می گردد و دوباره تمامی بسته های ورودی از پورت خارجی را رها می کند. در نهایت رفتار کل شبکه با استفاده از ترکیب موازی یک میزبان و یک سوییچ در حالت اولیه خود توصیف می شود. نمودار نمایش داده شده در شکل ۴۰۲ سیستم انتقال برچسبدار ** این شبکه را در حالتی که یک بسته روی پورت ورودی و یک بسته روی پورت خروجی شبکه وجود دارد نشان می دهد. همانطور که در نمودار مشخص است، عملیات (σ_e, σ_i) که به معنای ارسال بسته از پورت ورودی به پورت خروجی است تنها در ** و تسمتی از این سیستم انتقال قابل دسترسی است که پیش از آن یکی از عملیاتهای ** ۱۹ در این حالت شبکه تنها در صورتی که بسته خارجی را به داخل ارسال می کند که پیش از آن پیام آغاز ارتباط امن دریافت کرده باشد.

³⁸Labeled Transition System

شکل ۴.۲: سیستم انتقال برچسبدار برای شبکه ی دیوار آتش [۶]

۵.۲ ساختمان رویداد

ساختمان رویداد ^{۳۹} [۳۴] یک مدل محاسباتی ^{۴۰} غیرجایگذاری شده ^{۲۱} برای پردازههای همروند ^{۲۱} است. در این مدل، برخلاف مدلهای جایگذاری شده ^{۳۱} مانند سیستمانتقال که همروندی پردازههای موازی با انتخاب غیرقطعی مدل می شود، همروندی پردازهها به صورت صریح در مدل توصیف می شوند [۳۱].

³⁹Event Structure

⁴⁰Computational Model

⁴¹Non-Interleaving

⁴²Concurrent

⁴³Interleaving

است یک مجموعه از رویدادها است E .۱

۲. # رابطهی تعارض ** ، یک رابطهی دودویی متقارن و غیربازتابی بر روی مجموعهی E است

است که شرط زیر را برقرار می کند: $\leftarrow Con \times E$ است که شرط زیر را برقرار می کند:

$$X \vdash e \land X \subseteq Y \in Con \Rightarrow Y \vdash e$$

در رابطهی بالا *Con* زیرمجموعهای از مجموعهی توانی رویدادها است که اعضای آن فاقد تعارض باشند. به صورت دقیق تر داریم:

$$Con = \{X \subseteq E | \forall e, e' \in X. \neg (e \# e')\}$$

تعریف ۲.۵.۲. به ازای هر ساختمان رویداد، میتوانیم رابطهی فعالسازی مینیمال را به صورت زیر تعریف کنیم:

$$X \vdash_{min} e \iff X \vdash e \land (\forall Y \subseteq X.Y \vdash e \Rightarrow Y = X)$$

همچنین در هر ساختمان رو بدادی شرط زیر برقرار است:

$$Y \vdash e \Rightarrow \exists X \subseteq Y.X \vdash_{min} e$$

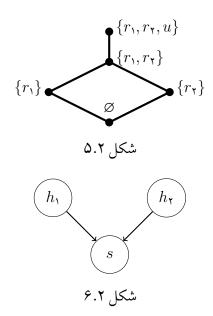
برای مشخص کردن وضعیت یک سیستم در هر لحظه از مفهومی به نام پیکربندی ۴۶ استفاده می شود و و یک مجموعه شامل رویدادهایی است که تا آن لحظه در سیستم رخ دادهاند.

تعریف ۳.۵.۲. اگر $(E = (E, \#, \vdash))$ یک ساختمان رویداد باشد، یک پیکربندی آن یک زیرمجموعه از رویدادها $x \subseteq E$ است که شرایط زیر را داشته باشد:

⁴⁴Conflict

⁴⁵Enabling

⁴⁶Configuration

 $x \in Con$.

$$\forall e \in x \exists e_{\circ},...,e_{n} \in x.e_{n} = e \& \forall i \leq n.\{e_{\circ},...,e_{i-1}\} \vdash e_{i} \text{ .Y}$$

مجموعه ی همه ی پیکربندی های یک ساختمان رویداد مانند E با E نمایش داده می شود.

شبکهی موجود در شکل ۶.۲ را در نظر بگیرید. در این شبکه دو میزبان ۱ و ۲ به صورت همروند یک بسته را به سوییچ ارسال میکنند. این بسته ها شامل اطلاعات برای به روزرسانی مسیرهای دیگر در شبکه هستند، بنابراین سوییچ پس از دریافت هر دوی این بسته ها آن ها را پردازش کرده و مسیرهای خود را به روزرسانی میکند. برای مدل کردن این شبکه می توانیم از یک ساختمان رویداد به صورت زیر استفاده کنیم:

$$\mathbf{E} = \big(\big\{ r_1, r_2, u \big\}, \varnothing, \big\{ \big(\varnothing, r_1\big), \big(\varnothing, r_2\big), \big(\big\{ r_1, r_2 \big\}, u \big) \big\} \big)$$

در این ساختمان رویداد، رویدادها به ترتیب دریافت یک بسته از میزبان ۱، دریافت یک بسته از میزبان ۲ و به روز رسانی سوییچ را مدل میکنند. یکی از روشهای رسم نمودار برای ساختمان رویداد، رسم نمودار هس ^{۲۷} برای مجموعه ی پیکربندی های این ساختمان رویداد بر اساس رابطه ی زیر مجموعه است. برای مثالی که بیان شد می توان نموداری مطابق شکل ۵.۲ را رسم کرد.

⁴⁷Hasse

۶.۲ مدل علّی

ییدا کردن تعریفی برای علت واقعی ۴۸ مبحثی است که مورد مطالعه و تحقیق بسیاری قرار گرفته است. این مساله به طور خاص در متون فلسفه مورد توجه قرار گرفته است. یکی از تعاریف علت واقعی که مورد توجه بسیاری قراری گرفته است، تعریفی مبتنی بر وابستگی خلاف واقع ۴۹ است. مطابق این تعریف، رویداد الف علت رویداد ب است اگر در شرایطی که رویداد الف اتفاق نیافته باشد، رویداد ب هم اتفاق نیافتند. در اینجا اتفاق نيفتادن رويداد الف خلاف واقع است، چون در سناريوي واقعي (سناريو اي كه واقعا اتفاق افتاده و مشاهده شده است) رویداد الف اتفاق افتاده است و در نظر گرفتن شرایطی که در آن رویداد الف اتفاق نیفتاده باشد بر خلاف واقعیت موجود است. اما این مدل به تنهایی امکان بیدا کردن علت مناسب را در همهی موارد ندارد. به عنوان مثال سناریوی زیر را در نظر بگیرید که در آن سارا و بهرام هر کدام یک سنگ را برداشته و به سمت یک بطری شیشهای پرتاب می کنند. در این سناریو، سنگ سارا زودتر از سنگ بهرام به بطری برخورد کرده و در نتیجه آن را می شکند. در این سناریو واضح است که پرتاب سنگ توسط سارا علت شکسته شدن بطری است. فرض کنید بخواهیم از علیت مبتنی بر خلاف واقع برای پیدا کردن این علت استفاده کنیم. بنابراین باید شرایطی را در نظر بگیریم که سارا سنگ خود را پرتاب نکند. اما مشکل اینجاست که در این شرایط همچنان بطری شکسته می شود، چون اگر سارا سنگ خود را پرتاب نکند، بهرام همچنان سنگ خود را پرتاب می کند و در نتیجه این بار سنگ بهرام به بطری بر خورد کرده و آن را می شکند. بنابراین در این سناریو امکان تعریف پرتاب سنگ توسط سارا به عنوان علت شکسته شدن بطری با استفاده از استدلال مبتنی بر خلاف واقع وجود ندارد. هالپرن ۵۰ و پرل ۵۱ برای حل کردن مشکلاتی از این دست، تعریف جدیدی از علت واقعی [۱۷] ارائه کردند. مدل ارائه شده توسط آنها به دلیل اینکه مبنای ریاضی دارد امکان استفاده از آن را در آنالیز و تحلیل سیستمهای محاسباتی فراهم میکند. به همین دلیل این تعریف در مقالات زیادی در حوزهی دانش کامپیوتر مورد استفاده قرار گرفته است. برای تعریف علت واقعی ابتدا برخی مفاهیم اولیه مورد استفاده در این تعریف توضیح داده می شوند. به صورت کلی فرض می شود که دنیای مورد تحلیل توسط تعدادی متغیر تصادفی مدل شده است. اگر X یک متغیر تصادفی باشد، یک رویداد به شکل X=x تعریف می شود. برخی از این متغیرها بر روی یکدیگر تاثیر گذارند. این وابستگی ها در قالب

⁴⁸Actual Cause

⁴⁹Counterfactual

⁵⁰Halpern

⁵¹Pearl

مجموعهای از معادلات ساختاری ۵۲ مدل می شوند. هر یک از این معادلات در واقع یک مکانیزم یا قانون مشخص در این دنیا را مدل می کنند. متغیرها به دو دسته درونی ^{۵۴} و برونی ^{۵۴} تقسیم می شوند. متغیرهای برونی متغیرهایی در نظر گرفته می شوند که مقدار آنها توسط عواملی که درون مدل نیستند تعیین می شوند. بنابراین در مدل فرض می شود که مقدار این متغیرها از قبل مشخص است. اما متغیرهای درونی متغیرهایی هستند که مقدار آنها بر S = (U, V, R) مدل یک سهتایی میشود. به صورت دقیق تر، امضای ۵۵ یک مدل یک سهتایی است که در آن ${\cal U}$ مجموعهی متغیرهای بیرونی ${\cal V}$ مجموعهی متغیرهای درونی و ${\cal R}$ دامنهی مقادیر ممکن برای هر یک از متغیرها را مشخص می کند. در این مدل فرض می شود که مجموعهی متغیرهای درونی محدود است. مدل علّی بر روی یک امضای \mathcal{S} یک دوتایی $\mathcal{M} = (\mathcal{S}, \mathcal{F})$ است که در آن \mathcal{F} به هر متغیر داخلی $X \in \mathcal{V}$ یک تابع اختصاص می دهد. هر تابع، معادله ی یک متغیر را $F_X: (imes_{U\in\mathcal{U}}\mathcal{R}(U)) imes (imes_{Y\in\mathcal{V}-\{X\}}\mathcal{R}(Y)) o \mathcal{R}(X)$ به ازای مقادیر تمام متغیرهای دیگر مشخص می کند. به عنوان مثال اگر فرض کنیم $F_X(Y,Z,U)=Y+U$ اگر داشته باشیم Y = T, U = Y آنگاه مقدار X برابر ۵ خواهد شد. این معادلات امکان تفسیر آنها بر اساس شرایط خلاف واقع را می دهند. به عنوان مثال در همین مدل اگر فرض کنیم که U=u می توانیم نتیجه بگیریم که اگر مقدار متغیر Y برابر * باشد آنگاه مستقل از اینکه مقدار بقیهی متغیرها در دنیای واقعی چه مقداری دارند، مقدار متغیر X برابر Y + واهد بود که به صورت (X = u + f)(X = u + f) نوشته می شود. توابع ذکر شده فقط برای متغیرهای درونی تعریف می شوند و همانطور که پیش تر اشاره شد، برای متغیرهای بیرونی تابعی تعریف نمی شود و فرض می شود که مقدار آنها از قبل مشخص شده است.

مثال ۱.۶.۲. یک جنگل را در نظر بگیرید که می تواند توسط رعد و برق یا یک کبریت رها شده دچار آتش سوزی شود. برای مدل کردن این سناریو از سه متغیر بولی ^{۵۶} استفاده می کنیم:

- متغیر F که اگر جنگل دچار آتش سوزی شود مقدار آن درست است و در غیر این صورت مقدار آن غلط است
 - متغیر L که اگر رعد و برق اتفاق افتاده باشد مقدار آن درست است و در غیر این صورت غلط است

⁵²Structural Equations

 $^{^{53}}$ Endogenous

⁵⁴Exogenous

⁵⁵Signature

⁵⁶Boolean

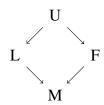
• متغیر M که اگر یک کبریت در جنگل رها شده باشد مقدار آن درست است و در غیر این صورت غلط

در این مثال فرض می کنیم که مقادیر متغیرهای برونی به گونهای است که تمام شرایط لازم برای آتش سوزی جنگل در صورتی که رعد و برق اتفاق بیافتد یا کبریتی در جنگل رها شود را دارد (به عنوان مثال درختان جنگل به اندازهی کافی خشک هستند و اکسیژن کافی در هوا وجود دارد). در این مدل تابع متغیر F را به گونهای تعریف می کنیم که داشته باشیم: $L \lor M = F_F(\vec{u}, L, M)$. همانطور که پیش تر بیان شد، این مدل علّی امکان بررسی معادلات بر اساس شرایط خلاف واقع را می دهد. به صورت دقیق تر اگر $M=(\mathcal{S},\mathcal{F})$ یک مدل علی، X $S_{ec X}=S_{ec X}$ یک بردار از متغیرهای درونی و ec x,ec u برداری از مقادیر متغیرهای $ec X,\mathcal U$ باشند مدل ec X,ec u را با امضای ه محایل مداخله M تعریف میکنیم. به صورت شهودی این مدل حاصل مداخله M تعریف میکنیم. به صورت شهودی این مدل حاصل مداخله Mای در مدل M است که در آن مقادیر $ec{x}$ را به متغیرهای $ec{X}$ اختصاص دادهایم. به صورت دقیق تر تعریف می کنیم از تابع F_Y که در آن مقادیر $ec{x}$ را به متغیرهای $ec{X}$ اختصاص دادهایم به $F_Y^{ec{X} \leftarrow ec{x}}$ از تابع $F_Y^{ec{X} \leftarrow ec{x}}$ از تابع F=M به T به عنوان مثال اگر M مدل مثال ۱.۶.۲ باشد آنگاه در مدل $M_{L\leftarrow F}$ معادلهی متغیر تبدیل می شود. این معادله دیگر به متغیر L وابسته نیست بلکه با توجه به مقدار آن که در اینجا غلط است معادله ی جدیدی دارد. علاوه براین توجه کنید که در مدل $M_{L\leftarrow ext{F}}$ دیگر معادلهای برای متغیر L وجود ندارد. توجه کنید که در حالت کلی ممکن است یک بردار یکتا از مقادیر متغیرها برای یک مدل وجود نداشته باشد که همزمان تمامی معادلات را حل کند. در مدل علّی یک بردار از مقادیر متغیرهای برونی $ec{u}$ یک همبافت ^{۵۹} نامیده می شود. در مدلهای بازگشتی به ازای یک همبافت مشخص همیشه یک راه حل یکتا برای تمامی معادلات مدل وجود دارد. در ادامه فرض می شود که مدلها بازگشتی هستند. تعمیم مدل علّی برای مدلهای غیر بازگشتی در [۱۷] توضیح داده است. برای یک مدل می توان یک شبکه ی علّی ترسیم کرد. این شبکه یک گراف جهت دار است که به ازای هر متغیر یک گره در آن وجود دارد و یک یال بین دو گره وجود دارد اگر تابع متغیر دوم به متغیر اول وابسته باشد. به عنوان مثال شکل زیر شبکهی علّی مثال ۱.۶.۲ را نشان می دهد:

⁵⁷Sub-Model

⁵⁸Intervention

⁵⁹Context

در ادامه برای سادگی رسم شبکهی علی، متغیرهای برونی را از آنها حذف میکنیم.

۱.۶.۲ علت واقعی

در ادامه فرمولهای لازم برای تعریف علت واقعی توصیف می شوند. اگر $\mathcal{S} = (\mathcal{U}, \mathcal{V}, \mathcal{R})$ یک امضا باشد $[Y_1 \leftarrow y_1, ..., Y_k \leftarrow y_k] \varphi$ فرمول $X \in \mathcal{V}, x \in \mathcal{R}(X)$ فرمول که در آن:

- φ یک ترکیب بولی از رویدادهای بدوی است
 - مستند \mathcal{V} متغیرهای متمایز در $Y_1,...,Y_k$
 - $y_i \in \mathcal{R}(Y_i) \bullet$

این فرمول به صورت خلاصه به شکل φ $[\vec{Y} \leftarrow \vec{y}]$ نوشته می شود و اگر ϕ باشد آنگاه به صورت ϕ نوشته می شود. به صورت شهودی یک فرمول به شکل ϕ $[\vec{Y} \leftarrow \vec{y}]$ بیان می کند که در شرایط خلاف واقع ای که در آن می شود. به صورت شهودی یک فرمول به شکل ϕ برقرار است. یک فرمول علّی به صورت یک ترکیب مقادیر ϕ به متغیرهای ϕ اختصاص داده شده است فرمول ϕ برقرار است. یک فرمول علّی به صورت یک ترکیب بولی از فرمولهای علّی پایه تعریف می شود. برقراری فرمول علی ϕ در مدل ϕ تحت هم بافت ϕ را به صورت ϕ برابر ϕ باشد. ϕ برابر ϕ برابر

تعریف ۲.۶.۲. فرمول $\vec{X}=\vec{x}$ علت واقعی φ (که تاثیر $\vec{\gamma}$ نامیده می شود) در (M,\vec{u}) است اگر شرایط زیر برای آن برقرار باشد:

⁶⁰Prime Event

⁶¹Basic Causal Formula

⁶²Effect

$$(M, \vec{u}) \vDash (\vec{X} = \vec{x}) \land \varphi$$
 .

۲. یک افراز مانند (\vec{Z}, \vec{W}) از مجموعه ی متغیرهای \mathcal{V} با شرط $\vec{Z} \subseteq \vec{Z}$ و مقادیر (\vec{Z}, \vec{W}) برای متغیرهای (\vec{X}, \vec{W}) و شرایط زیر را بر آورده کند:

$$(M, \vec{u}) \models [\vec{X} \leftarrow \vec{x}', \vec{W} \leftarrow \vec{w}'] \neg \varphi$$
 (i)

$$\forall \vec{W'} \subseteq \vec{W}, \vec{Z'} \in \vec{Z}. (M, \vec{u}) \vDash [\vec{X} \leftarrow \vec{x}, \vec{W'} \leftarrow \vec{w'}, \vec{Z'} \leftarrow \vec{z}^*] \varphi \quad (\downarrow)$$

۳. \vec{X} مینیمال باشد.

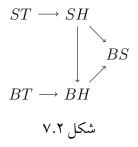
در این تعریف شرط اول بیان می کند که علت و تاثیر هر دو در شرایط واقعی برقرار هستند. شرط دوم به دنبال پیدا کردن شرایطی است که تحت آن تاثیر به صورت غیر واقع به علت وابسته باشد. این شرایط متغیرهای \vec{W} و مقادیری مانند \vec{w} برای آنها هستند. شرط ۲.الف بررسی می کند که تحت شرایطی که توسط \vec{w} به وجود می آید اگر علت مقداری متفاوت از مقدار خود در هم بافت واقعی داشته باشد اثر در مدل دیده نمی شود. شرط ۲.ب بررسی می کند که شرایط استفاده شده در ۲.الف عامل از بین رفتن اثر در ۲.الف نباشند. برای این منظور در شرایطی که علت مقدار واقعی خود را دارد در تمامی حالت هایی که متغیرهای شرایط می توانند داشته باشند بررسی می شود که اثر همچنان برقرار باشد. شرط سوم در واقع بیان می کند که زیر مجموعه ای از علت وجود نداشته باشد که همز مان شرایط ۱ و ۲ را برقرار کند. در تعریف بالا $(\vec{W}, \vec{w}', \vec{x}')$ یک شاهد \vec{x} بر اینکه \vec{x} علت \vec{y} است تعریف می شود.

۲.۶.۲ پیدا کردن علت واقعی در مسائل

در ادامه مثال سارا و بهرام که در ابتدای این بخش ذکر شده بود را بررسی میکنیم. برای مدل کردن این مساله متغیرهای زیر را در نظر میگیریم:

- پرتاب سنگ توسط بهرامBT
- BH برخورد سنگ بهرام به بطری

⁶³Witness

- \bullet پرتاب سنگ توسط سارا: ST
- SH: برخورد سنگ سارا به بطری
 - ه کسته شدن بطری:BS

ابتدا فرض می کنیم که متغیرهای BT, ST تنها به متغیرهای برونی وابسته اند. بطری در صورتی شکسته BS = Sمی شود که هر یک از سنگهای سارا یا بهرام با آن برخورد کنند. بنابراین برای شکسته شدن بطری معادله را در نظر می گیریم. نکته ی اصلی در این مساله این است که سنگ سارا زودتر از سنگ بهرام به شیشه $BH \lor SH$ برخورد مي كند، به همين دليل لازم است تا اين موضوع در مدل لحاظ شود. يك راه براي مدل كردن اين مساله اين است که معادلهی برخورد سنگ بهرام به شیشه را به گونهای تعریف کنیم که تنها در صورتی که سنگ سارا به بطری برخورد نکرده باشد آنگاه سنگ بهرام به بطری برخورد کند. بنابراین می توانیم معادلهی $BH = BT \land \neg SH$ را تعریف کنیم. علاوه بر این معادلهی بر خورد سنگ سارا را بدون وابستگی به بر خورد سنگ بهرام تعریف می کنیم: سم کنیم یا توجه به این تعاریف برای معادلات می توانیم گراف علّی شکل $V.\Upsilon$ را برای این مدل رسم کنیم SH=STدر این مدل می توانیم ST = T را به عنوان علت SS = T تعریف کنیم. برای برقراری شرط ۲ در تعریف علت واقعی شرایط W' = F و W' = F را در نظر می گیریم. در این شرایط چون مقدار W' = F برابر W' = F می شود، مقدار BS تنها وابسته به مقدار SH و در نتیجه ST می شود. همچنین در این مدل BT = T علت شکسته شدن شیشه نیست. مثلا فرض کنید که شرایط $W = \{ST\}, w' = F$ را در نظر بگیریم. در این شرایط اگر مقدار $ec{Z}'$ = $\{BH\}$ را به F تغیر دهیم مقدار BS هم غلط می شود. بنابراین شرط ۲.الف برقرار است. اما به ازای BT $(M, \vec{u}) \vDash [BT \leftarrow T, ST \leftarrow F, BH \leftarrow F]BS = F$ شرط ۲.ب برقرار نمی شود. در این حالت داریم: توجه کنید با وجود اینکه مقدار درست به BT اختصاص یافته اما چون مقدار BH به مقدار آن در همبافت واقعی برگردانده می شود در نتیجه مقدار BS همچنان غلط می ماند.

مثال بالا نشان میدهد که این تعریف از علت واقعی برخی از مشکلات موجود در تعاریف ساده مبتنی بر

خلاف واقع را برطرف می کند و می تواند توضیح مناسبی در برخی از این مثالها پیدا کند. نکته ای که باید به آن توجه شود این است که هنوز روش یا معیاری برای این که چه تعریفی از علت واقعی تعریف مناسب است وجود ندارد. تنها روش ممکن مقایسه تعاریف مختلف استفاده از آنها در مساله ها و سناریوهای مختلف و بررسی تطابق علت به دست آمده با استفاده از این تعریف ها با شهود موجود از مساله است.

٣.۶.٢ مدل تعميميافته

مدل علّی تعمیم یافته 96 یک سه تایی $(S, \mathcal{F}, \mathcal{E})$ است که $(S, \mathcal{F}, \mathcal{E})$ یک مدل علّی است و S یک مجموعه از مقداردهی های مجاز 90 برای متغیرهای درونی است. به صورت دقیق تر اگر متغیرهای درونی $X_1, ..., X_n = X_1, ..., X_n = X_n$ آنگاه S فقداردهی مجاز است. یک مقداردهی دلخواه به یک را داشته باشد. هدف زیر مجموعه از متغیرهای درونی مجاز است اگر امکان تعمیم به یک مقداردهی مجاز در S را داشته باشد. هدف از این تعریف جلوگیری از در نظر گرفتن علت هایی است که شرایط رخ دادن آنها غیر محتمل است. با توجه به تعریف مقداردهی مجاز، علت واقعی در یک مدل تعمیم یافته به گونهای تعریف می شود که در شرط ۲ فقط امکان مقداردهی های مجاز وجود داشته باشد. در S از علت واقعی در مدل تعمیم یافته بیان نشده امکان مقداردهی عریفی تعریفی از علت واقعی در مدل تعمیم یافته ارائه می شود.

۴.۶.۲ علت واقعی بدون شرط

فرض کنید که $\vec{X} = \vec{x}$ یک علت واقعی برای φ در (M, \vec{u}) با استفاده از شاهد $(\vec{X} = \vec{x})$ باشد. با توجه به اینکه در اینجا \vec{W} یک بردار خالی است پس عملا شرط ۲.ب به بررسی شرط زیر تبدیل می شود:

$$\forall \vec{Z}' \in \vec{Z}. (M, \vec{u}) \vDash [\vec{X} \leftarrow \vec{x}, \vec{Z}' \leftarrow \vec{z}^*] \varphi$$

با دقت در شرط بالا می توان دریافت که مقدار متغیرها در فرمولهای $[\vec{X} \leftarrow \vec{x}, \vec{Z}' \leftarrow \vec{z}^*]$ با مقدار متغیرها در هم بافت اولیه داشته اند برگردانده می شود. بنابراین در هم بافت اولیه تفاوتی ندارد زیرا مقدار آنها به مقداری که در هم بافت اولیه داشته اند برگردانده می شود.

⁶⁴Extended Causal Model

⁶⁵Allowable Settings

در شرط بالا مي توان نتيجه گرفت:

$$(M, \vec{u}) \vDash [\vec{X} \leftarrow \vec{x}, \vec{Z}' \leftarrow \vec{z}^*] \varphi \iff (M, \vec{u}) \vDash \varphi$$

بنابراین شرط ۲.ب معادل با شرط ۱ می شود. با توجه به این موضوع می توان قضیه زیر را نتیجه گرفت:

گزاره ۳.۶.۲. اگر $\vec{X}=\vec{x}$ در (M,\vec{u}) با شاهدی به شکل $(\varnothing,\varnothing,\vec{x}')$ شرطهای ۱، ۲.الف و ۳ در تعریف را برای φ بر آورده کند آنگاه \vec{X} = \vec{X} یک علت واقعی برای φ در (M, \vec{u}) است.

فصل ۳

مروری بر کارهای پیشین

توضیح خطا او متمرکز کردن خطا ۲ روشهایی هستند که فرآیند رفع ایراد نرم افزار را تسهیل می کنند. توضیح خطا روشهایی را شامل می شود که به کاربر کمک می کند که با استفاده از یک مثال نقض یا یک دنباله از اجرای سیستم به ماهیت خطا و در نتیجه روش اصلاح خطا پی ببرد. در روشهای متمرکز کردن خطا هدف مشخص کردن بخشی از سیستم است که عامل خطا بوده و امکان اندازه گیری کمی و مقایسه آن با دیگر بخشها وجود دارد اما]. یکی از روشهای توضیح خطا پیدا کردن علت خطا بر اساس استدلال مبتنی بر خلاف واقع که توسط لوئیس در [۲۵] ارائه شده می باشد که در پژوهشهایی مانند [۳۵، ۱۵، ۱۶] استفاده شده است. هالپرن و پرل در الای تعریفی مبتنی بر استدلال خلاف واقع لوئیس ارائه کردند که توانسته است برخی از مشکلات تعریف لوئیس در پیدا کردن علت در سناریوهای پیچیده را بر طرف کند. در ادامه برخی از پژوهشهایی که از تعریف هالپرن و پرل برای توضیح خطا استفاده کرده اند را مورد بررسی قرار می دهیم.

۱.۲ تخمین پوشش

در [۹] نویسندگان از مدل HP برای تخمین میزان پوشش ۳ سیستم توسط یک توصیف در فرآیند وارسی مدل استفاده کردهاند. معیارهای پوشش معمولاً در فرآیند تست سیستم استفاده میشوند و مشخص کننده درصدی از

¹Fault Explanation

²Fault Localization

³Covering

اجزا یا حالتهای سیستم هستند که توسط مجموعه ی تستها مورد استفاده یا بازدید قرار می گیرند. در فرآیند وارسی مدل همه ی حالتهای سیستم بررسی می شوند به همین دلیل در این شرایط اگر تغییر یک حالت منجر به نقض ویژگی توصیف شده شود این حالت پوشش داده شده توسط ویژگی تعریف می شود. با استفاده از مفهوم مسئولیت ^۴ که در [۱۸] تعریف شده است، نویسندگان این پژوهش به جای در نظر گرفتن مقدار و ۱ برای پوشیده شدن یا نشدن از درجه ی مسئولیت استفاده می کنند. همانطور که مشخص است این پژوهش به اصلاح و بهبود توصیف ویژگی کمک می کند و نه پیدا کردن علت خطا. در این پژوهش همانند پژوهش جاری به شکل مستقیم از تعریف شده است.

۲.۳ علت خطا در مثال نقض

در [۴] نویسندگان سیستم را به صورت یک سیستم انتقال ^۵ در نظر می گیرند که در آن هر حالت یک نگاشت از یک مجموعه ی متغیرهای بولی به مقادیر درست و غلط است. در این پژوهش با استفاده از تعریف علت واقعی در نظر در یک مثال نقض یک ویژگی توصیف شده در LTL ^۶ یک دوتایی متغیر و حالت به عنوان علت واقعی در نظر گرفته می شود. در همین پژوهش یک الگوریتم تقریبی برای پیدا کردن همه ی علتها در یک مثال نقض داده شده ارائه شده است و ابزاری برای نمایش این علتها به صورت گرافیکی به کاربر توسعه داده شده و در ابزار درستی سنجی PE RuleBase متعلق به IBM گنجانده شده است. تصویر ۱.۳ رابط کاربری ابزار عور کور نیر نشان می دهد:

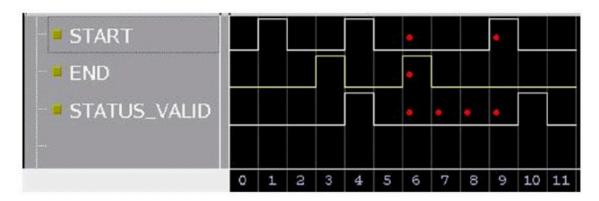
 $\mathbf{G}((\neg \mathtt{START} \land \neg \mathtt{STATUS_VALID} \land \mathtt{END}) \to [\neg \mathtt{START} \ \mathbf{U} \ \mathtt{STATUS_VALID}])$

در این تصویر نقاط قرمز علتهای واقعی هستند که با الگوریتم تقریبی پیادهسازی شده پیدا شدهاند. این پژوهش سعی یکی از کاربردی ترین استفاده ها از توضیح خطا و پیدا کردن علت خطا را نشان می دهد. در این پژوهش سعی شده است تا علت خطا در یک مثال نقض پیدا شود و به همین دلیل مقدار متغیرها در حالتها به عنوان علت پیدا می شوند در حالی که در پژوهش جاری هدف پیدا کردن علت خطا در کل سیستم است و در واقع ساختارهای

⁴Responsiblity

⁵Transition System

⁶Linear Temporal Logic

شکل ۱.۳: رابط کاربری ابزار PE RuleBase

سیستم، مثلا وجود یا عدم وجود روابط تعارض یا فعالسازی به عنوان علت خطا پیدا می شوند. اما همانند پژوهش جاری در این پژوهش هم به شکل مستقیم و بدون تغییر از تعریف HP استفاده شده است.

۳.۳ چک کردن علیت

در پژوهش [۲۴] نویسندگان تعریفی از علت واقعی که الهام گرفته از تعریف HP است ارائه می کنند و الگوریتم آنها بر اساس این تعریف در حین اجرای فر آیند وارسی مدل ۷ علتها را پیدا کرده و در نتیجه در انتهای وارسی مدل اگر سیستم ویژگی مورد نظر را نقض کرد به جای برگرداندن یک مثال نقض، رویدادهایی که علت رخداد خطا بودهاند را بر می گرداند. در این پژوهش یک منطق برای توصیف یک دنباله از رویداد عملیاتهای سیستم ارائه شده است و فر مولهای این منطق به عنوان علت خطا در نظر گرفته می شوند. این پژوهش هم همانند [۲] سعی بر پیدا کردن همهی علتهای بروز خطا دارد و علتها عملا دنبالههایی از اجرای سیستم هستند. تفاوت اصلی این کار با پژوهش جاری در این است که در این پژوهش علت خطا در رفتارهای سیستم جستجو می شود در حالی که در پژوهش جاری علت خطا در میان عناصر ساختاری سیستم جستجو می شود. این روش تنها برای ویژگی های دلخواه توصیف شده ویژگی های دلخواه توصیف شده توسط LTL تعمیم دادند.

⁷Model Checking

۴.۳ علت واقعی در خودکارههای زماندار

در درستی سنجی خودکاره های زمان داریک ابزار وارسی مدل بلا درنگ نقض ویژگی را در قالب یک رد تشخیصی در درستی سنجی خودکاره های زمان داریک ابزار وارسی مدل بلا درنگ نقض ویژگی را در قالب یک رد تشخیصی زمان دار ^۹ که در واقع یک مثال نقض است بر می گرداند. یک TDT در واقع یک دنباله متناوب از انتقال تاخیر ^{۱۰} و انتقال عملیات ^{۱۱} ها است که در آن مقدار تاخیرها به صورت سمبلیک مشخص شده اند. هدف این پژوهش پیدا کردن مقادیری یا دامنه ای از مقادیر برای این تاخیرهای سمبلیک است که بروز خطا را اجتناب ناپذیر می کنند یا به عبارت دیگر علت واقعی هستند. در این پژوهش اما به صورت مستقیم از تعریف HP استفاده نشده است و بر اساس آن تعریفی برای علت واقعی نقض ویژگی در یک TDT بیان شده است.

۵.۳ چارچوب علیت بر اساس رد سیستم

در [۱۴] نویسندگان این مساله را مطرح میکنند که تعریف ارائه شده توسط هالپرن و پرل ذاتا یک مدل بر اساس منطق گزارهای ۱۲ است و به همین دلیل برای درستی سنجی پردازه ها ایده آل نیست. در این پژوهش یک فرمالیسم و تعریف جدید برای علیت بر اساس تعریف HP ارائه می شود که در آن از رد ۱۳ های سیستم به جای متغیرها در مدل HP استفاده می شود و امکان ترکیب ۱۴ چند مدل با یکدیگر را فراهم میکند.

⁸Timed Automata

⁹Timed Diagnostic Trace

¹⁰Transition Delay

¹¹Delay Transition

¹²Propositional Logic

¹³Trace

¹⁴Composition

۶.۳ استدلال مبتنی بر علیت در HML

در [۷] نویسندگان از مفهوم استدلال مبتنی در سیستمانتقال برچسبدار ۱۵ و HML ۱۹ ۱۹ استفاده کردهاند. در این پژوهش سیستم با استفاده از یک سیستم انتقال برچسبدار مدل می شود و رفتار ناامن توسط یک فرمول در قالب HML توصیف می شود. سپس یک تعریف جدید که برگرفته شده از تعریف HP است با استفاده از این مدلها برای علت واقعی بیان می شود. در این تعریف از مفهومی به نام عدموقوع ۱۷ رویدادها که پیشتر در [۲۴] مطرح شده بود استفاده می شود. شهود کلی مفهوم عدموقوع در علیت این است که در کنار اینکه رخدادن برخی از رویدادها منجر به خطا می شود، رخ ندادن رویدادها هم می تواند به عنوان علت در نظر گرفته شود. در تعریف ارائه شده در این پژوهش مجموعهای از محاسبه ۱۸ های سیستم به عنوان علت برقراری یک فرمول HML در سیستم که رفتار نا امن ۱۹ را توصیف می کند تعریف می شود. هر محاسبه شامل یک دنباله از عملیاتهای سیستم در کنار تعدادی عملیات دیگر، که عدم وقوع آنها هم جزئی از علت است، در نظر گرفته می شود. به عبارت دیگر یک محاسبه را می توان شامل دو جز در نظر گرفت. جز اول یک اجرای سیستم است که منجر به خطا می شود. جز دوم مجموعهای از اجراهای سیستم است که منجر به خطا نمی شوند و حاصل جایگذاری ۲۰ برخی از عملیاتها در جز اول این محاسبه هستند. عملیاتهای جایگذاری شده عملیاتهایی هستند که عدم وقوع آنها به عنوان علت بروز خطا در نظر گرفته می شود. در این تعریف علت واقعی به گونهای تعریف شده است که محاسباتی که منجر به فعال شدن فرمول HML در سیستم می شوند به عنوان علت در نظر گرفته می شوند. در این تعریف شروطی مشابه با شروط موجود در تعریف HP در نظر گرفته شده است. در [۸] نویسندگان تعریف خود را بهبود دادند تا تطابق بیشتری با تعریف HP داشته باشد. علاوه بر این در این پژوهش ثابت شده است که این تعریف از علت در سیستمهایی که ارتباط همگام ۲۱ شده دارند قابل ترکیب نیست ولی در حالتی که سیستمها ارتباط همگام نداشته باشند امکان ترکیب یا شکستن آن وجود دارد. نتایج حاصل از این پژوهش یکی از انگیزههای اصلی یژوهش جاری بود برای اینکه با انتخاب یک مدل معنایی یا تعریف علیت متفاوت امکان ترکیب آن برای سیستمهای همگام شده بررسی شود. در ادامه به بررسی شباهتها و تفاوتهای این پژوهش و پژوهش جاری

¹⁵Labeled Transition System

¹⁶Hennesy Milner Loigc

¹⁷Non-Occurrence

¹⁸Computation

¹⁹Unsafe Behavior

²⁰Interleaving

²¹Synchronized

میپردازیم اولا در این پژوهش تعریف جدیدی از علت واقعی ارائه شده است در حالی که در پژوهش جاری مستقیما از تعریف ارائه شده در [۱۷] استفاده شده است. در پژوهش جاری تمرکز بر پیدا کردن یک علت برای بروز خطا در سیستم است در حالی که در این پژوهش همه ی علل خطا مورد بررسی قرار میگیرند. پژوهش جاری علل خطا را در ساختارهای سیستم جستجو می کند در حالی که این پژوهش در میان رفتارهای سیستم به دنبال علل خطا می گردد.

٧.٣ جمعبندي

همان طور که بررسی شد پژوهشهای متعددی در زمینه ی توضیح خطا ارائه شده است که نشان از اهمیت این مساله در فرآیند درستی سنجی و اشکال زدایی دارد. همچنین تعریف HP هم مورد توجه زیادی برای پیدا کردن علت خطا قرار گرفته است. یکی از مهم ترین تمایزهای پژوهش جاری با پژوهشهای پیشین در المانهایی است که در آن علت خطا پیدا می شود. همانطور که بررسی شد در تمامی پژوهشهای پیشین در این زمینه علت خطا در میان رفتارهای سیستم جستجو می شود. اما در پژوهش جاری رویکردی متفاوت استفاده شده است و علت خطا در میان ساختارهای سیستم، مثلا همروند بودن یا نبودن پردازه، انجام می شود. مساله ی دیگری که باید به آن اشاره شود این است که در پژوهش جاری همانند [۴، ۹] به شکل مستقیم و بدون تغییر از تعریف HP استفاده می شود.

فصل ۴

روش و راه حل پیشنهادی

۱.۴ مقدمه

در این فصل روش پیدا کردن علت خطا در یک برنامهی توصیف شده در نت کت پویا توضیح داده می شود. در بخش اول مدل معنایی عبارات نت کت پویا با در قالب ساختمان رویداد تعریف می شود. در بخش دوم یک مدل علّی برای توصیف ساختمان رویداد مطرح می شود. در نهایت در بخش سوم شامل استفاده از این چگونگی ترکیب این دو روش برای توضیح خطا در یک برنامه نت کت پویا توضیح داده می شود..

۲.۴ مدل معنایی عبارات نتکت پویا در قالب ساختمان رویداد

در این بخش ابتدا انواع ترکیب و محدودسازی ساختمانهای رویداد تعریف می شود. سپس با استفاده از این تعاریف یک مدل معنایی برای عبارات نت کت یویا ارائه می شود.

، $A \subseteq E$ یک ساختمان رویداد باشد. به ازای یک مجموعه ی $E = (E,\#,\vdash)$ یک مجموعه تعریف ۱.۲.۴. فرض کنید

محدودیت $\to E$ به $\to A$ یک ساختمان رویداد به شکل زیر است:

$$E[A = (A, \#_A, \vdash_A)$$

که داشته باشیم:

$$X \subseteq Con_A \iff X \subseteq A \land X \in Con$$

 $X \vdash_A e \iff X \subseteq A \land e \in A \land X \vdash e$

تعریف ۲.۲.۴. فرض کنید $E = (E, \#, \vdash)$ یک ساختمان رویداد و a یک رویداد باشد. ساختمان رویداد به گونهای تعریف می شود که داشته باشیم: $aE = (E', \#', \vdash')$

$$E' = \{(0,a)\} \cup \{(1,e) | e \in E\},\$$

$$e'_0 \#' e'_1 \iff \exists e_0, e_1.e'_0 = (1,e_0) \land e'_1 = (1,e_1) \land e_0 \# e_1$$

$$X \vdash' e' \iff e' = (0,a) \text{ or } [e' = (1,e_1) \land (0,a) \in X \land \{e | (1,e) \in X\} \vdash e_1]$$

تعریف ۳.۲.۴. یک ساختمان رویداد برچسبدار 7 یک پنج تایی به شکل $(E,\#,\vdash,L,l)$ است که در آن l:E o L یک ساختمان رویداد، L یک مجموعه از برچسبها (فاقد عنصر *) و l یک تابع به فرم $(E,\#,\vdash)$ است که به هر رویداد یک برچسب اختصاص می دهد. یک ساختمان رویداد برچسبدار را به اختصار به صورت نشان می دهیم. (E, L, l)

تعریف ۴.۲.۴. در یک ساختمان رویداد رابطهی ۷ را به صورت زیر تعریف میکنیم:

$$e \otimes e' \iff e \# e' \lor e = e'$$

 $\alpha(E,L,l)$. فرض کنید (E,L,l) یک ساختمان رویداد بر چسبدار و α یک بر چسب باشد.

¹Restriction

²Labeled Event Structure

 $L' = \{lpha\} \cup L$ را به صورت یک ساختمان رویداد برچسبدار به شکل $(lpha \mathrm{E}, L', l)$ تعریف می کنیم که در آن و به ازای هر $e' \in E'$ داشته باشیم:

$$l'(e') = \begin{cases} \alpha & \text{if } e = (0, \alpha) \\ l(e) & \text{if } e = (1, e) \end{cases}$$

تعریف ۶.۲.۴. فرض کنید $E_{\circ} = (E_{\circ}, \#_{\circ}, \vdash_{\circ}, L_{\circ}, l_{\circ})$ و $E_{\circ} = (E_{\circ}, \#_{\circ}, \vdash_{\circ}, L_{\circ}, l_{\circ})$ دو ساختمان رویداد برچسبدار باشند. مجموع این دو ساختمان رویداد $E_{\circ}+E_{1}$ را به صورت یک ساختمان رویداد برچسبدار تعریف می کنیم که در آن داشته باشیم: $(E, \#, \vdash, L, l)$

$$E = \{(0,e)|e \in E_0\} \cup \{(1,e)|e \in E_1\}$$

با استفاده از این مجموعه از رویدادها توابع $E_k:E_k o E$ را به ازای $k=\circ,1$ به شکل زیر تعریف میکنیم:

$$\iota_k(e) = (k, e)$$

رابطهی تعارض را به گونهای تعریف میکنیم که داشته باشیم:

$$e\#e' \iff \exists e_0, e'_0.e = \iota_0(e_0) \land e' = \iota_0(e'_0) \land e_0 \#_0 e'_0$$

$$\bigvee \exists e_1, e'_1.e = \iota_1(e_1) \land e' = \iota_1(e'_1) \land e_1 \#_1 e'_1$$

$$\bigvee \exists e_0, e_1.(e = \iota_1(e_0) \land e' = \iota_1(e_1)) \lor (e' = \iota_1(e_0) \land e = \iota_1(e_1))$$

رابطهی فعالسازی را به گونهای تعریف میکنیم که داشته باشیم:

$$X \vdash e \iff X \in Con \land e \in E \land$$

$$(\exists X_0 \in Con_0, e_0 \in E_0.X = \iota_0 X_0 \land e = \iota_0(e_0) \land X_0 \vdash_0 e_0) \text{ or}$$

$$(\exists X_1 \in Con_1, e_1 \in E_1.X = \iota_1 X_1 \land e = \iota_1(e_1) \land X_1 \vdash_1 e_1)$$

مجموعه ی برچسبها را به صورت $L = L_{\circ} \cup L_{1}$ و تابع برچسبگذاری را به شکل تعریف می کنیم:

$$l(e) = \begin{cases} l_0(e_0) & \text{if } e = \iota_0(e_0) \\ l_1(e_1) & \text{if } e = \iota_1(e_1) \end{cases}$$

تعریف ۷.۲.۴. فرض کنید که $E_0 = (E_0, \#_0, \vdash_0, L_0, l_0)$ و $E_0 = (E_0, \#_0, \vdash_0, L_0, l_0)$ دو ساختار رو بداد برچسبگذاری شده باشند. حاصلصرب آنها $E_{\circ} \times E_{1}$ را به صورت یک ساختمان رویداد برچسبگذاری شده تعریف می کنیم که در آن رویدادها به صورت زیر تعریف می شوند: $\mathbf{E} = (E, \#, \vdash, L, l)$

$$E_0 \times_* E_1 = \{(e_0, *) | e_0 \in E_0\} \cup \{(*, e_1) | e_1 \in E_1\} \cup \{(e_0, e_1) | e_0 \in E_0 \land e_1 \in E_1\}$$

با توجه به این مجموعه رویدادها توابعی به شکل $i=\circ, 1$ تا تعریف می کنیم که به ازای $i=\circ, 1$ داشته باشیم: e_i که پیش تر تعریف شد، به شکل زیر به باشیم: $\pi_i(e_{\circ},e_{1})=e_{i}$ ازای تمامی رویدادهای $e, e' \in E$ توصیف می کنیم:

$$e \otimes e' \iff \pi_0(e) \otimes_0 \pi_0(e') \vee \pi_1(e) \otimes_1 \pi_1(e')$$

رابطهی فعالسازی را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$X \vdash e \iff X \in Con \land e \in \mathcal{E} \land$$

$$(\pi_0(e) \text{ defined } \Rightarrow \pi_0 X \vdash_0 \pi_0(e)) \land (\pi_1(e) \text{ defined } \Rightarrow \pi_1 X \vdash_1 \pi_1(e))$$

مجموعهی برچسبهای حاصلضرب را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$L_0 \times_* L_1 = \{(\alpha_0, *) | \alpha_0 \in L_0\} \cup \{(*, \alpha_1) | \alpha_1 \in L_1\} \cup \{(\alpha_0, \alpha_1) | \alpha_0 \in L_0 \land \alpha_1 \in L_1\}$$

در انتها تابع برچسبگذاری را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$l(e) = (l_0(\pi_0(e), l_1(\pi_1(e))))$$

تعریف ۸.۲.۴ فرض کنید که $E = (E,\#,\vdash,L,l)$ یک ساختمان رویداد برچسبدار باشد. فرض کنید $E = (E,\#,\vdash,L,l)$ فرض کنید که .۸.۲.۴ قبری که زیرمجموعه از E باشد. محدودیت E به E را به صورت E و به شکل یک ساختمان رویداد برچسبگذاری شده به شکل E باست و E به در آن E به در آن E به دامنهی E به دامنه و تابع برچسبگذاری معادل محدودسازی تابع E به دامنه و تابع برچسبگذاری معادل محدودسازی تابع E

۱.۲.۴ معنای عبارات نتکت پویای نرمال

در ادامه ابتدا فرم نرمال عبارات نت کت پویا را تعریف می کنیم. فرض کنید که فیلدهای ممکن برای بسته ها در ادامه ابتدا فرم نرمال عبارات نت کت پویا را تعریف می کنیم. فرض کنید که فیلدهای ممکن برای بسته ها f_1, f_2, \dots, f_k به صورت f_1, f_2, \dots, f_k به صورت f_2 باشند. یک فیلتر کامل "به صورت f_3 عبارت f_4 در عبارت و تعریف می شود. می گوییم یک عبارت f_4 در عبارت قبل f_4 به فرم نرمال است اگر به شکل f_4 به فرم در اشته باشیم این این این ای هر عبارت f_4 به ازای هر عبارت f_4 به ازای هر عبارت f_4 در اساس لم f_4 در f_4 به ازای هر عبارت f_4 در اشته باشیم: f_4 به فرم نرمال وجود دارد f_4 در اشیم: f_4 باشیم: f_4 به ازای هر عبارت f_4 به ازای هر عبارت و ازای هر عبارت و ازای به ازای هر عبارت و ازای هر عبارت و ازای هر عبارت و ازای به ازای و ازا

³Complete Test

⁴Complete Assignment

تعریف ۹.۲.۴. زبان نت کت یویا نرمال را با دستور زبان زیر تعریف می کنیم:

 $F := \alpha \cdot \pi$

 $D := \perp |F; D|x?F; D|x!F; D|D \parallel D|D \oplus D$

با استفاده از این لم، در لم ۹ که در [۶] ثابت شده است، به ازای هر عبارت p در نت کت یویا یک عبارت معادل آن به فرم نرمال وجود دارد که داشته باشیم: $p \equiv q$. بنابراین در نهایت می توانیم هر عبارت نت کت پویا را به فرم یک عبارت نرمال با توجه به تعریف 9.7.4 بنویسیم. در ادامه فرض کنیم که A مجموعه یا الفبا شامل تمامی حروف به شکل $\alpha \cdot \pi, x$? x? باشد و داشته باشیم $\alpha \in A, L \subseteq A$ باشد و داشته باشیم محروف به شکل $\alpha \cdot \pi, x$? باشد و داشته باشیم نر مال را با به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$[\![\bot]\!] = (\varnothing, \varnothing)$$
$$[\![\alpha; t]\!] = \alpha([\![t]\!])$$
$$[\![t_1 \oplus t_2]\!] = [\![t_1]\!] + [\![t_2]\!]$$
$$[\![t_1 \parallel t_2]\!] = [\![t_1]\!] \times [\![t_2]\!]$$
$$[\![\delta_L(t)]\!] = [\![t]\!][\![\mathcal{A} \setminus L]\!]$$

سمت چپ معادلات بالا عبارات نتكت يو ياي نر مال و در سمت راست ساختمان رويداد معادل هر يك مشخص شده است. در معادلات بالا (\emptyset,\emptyset) یک ساختمان رویداد که مجموعهی رویدادها و مجموعهی بر حسبهای آن تهی است را نشان می دهد.

مدل علّی برای ساختمان رویداد

در ادامه نحوهی توصیف یک ساختمان رویداد در قالب یک مدل علّی مطابق تعریف HP را بیان می کنیم. فرض کنیم که $E = (E, \#, \vdash)$ یک ساختمان رویداد باشد. مدل علّی این ساختمان رویداد را به صورت تعریف می کنیم که در آن $\mathcal{S} = (\mathcal{U}, \mathcal{V}, \mathcal{R})$ تعریف می کنیم که در آن $\mathcal{S} = (\mathcal{U}, \mathcal{V}, \mathcal{R})$ بولی هستند. همچنین در این مدل متغیر برونی در نظر نمی گیریم بنابراین داریم $\omega=0$. اگر فرض کنیم مجموعه رویدادها به صورت زیر تعریف می کنیم: $E = \{e_1, e_7, ..., e_n\}$ باشد مجموعه متغیرهای درونی را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$\mathcal{V} = \{C_{e_i, e_j} | 1 \le i < j \le n.e_i \in E \land e_j \in E\}$$

$$\cup \{EN_{s, e} | s \in \mathcal{P}(E), e \in E.e \notin s\}$$

$$\cup \{M_{s, e} | s \in \mathcal{P}(E), e \in E.e \notin s\} \cup \{PV\}$$

به صورت شهودی به ازای هر عضو از رابطههای +, +, + یک متغیر درونی در نظر می گیریم که درست بودن این متغیر به معنای و حود عنصر منتاظر با آن در رابطه است.

به ازای $x,y\in\mathcal{P}(E)$ به ازای x پوشیده شدن x پوشیده شدن x توسط y را که با xمىكنيم:

$$x \subseteq y \land x \neq y \land (\forall z.x \subseteq z \subseteq y \Rightarrow x = z \text{ or } y = z)$$

همچنین به ازای هر متغیر $X \in \mathcal{V}$ بردار \vec{V}_X را بردار شامل همهی متغیرهای درونی به غیر از X تعریف می کنیم. با استفاده از این تعاریف توابع متغیرهای درونی را به صورت زیر تعریف میکنیم:

$$F_{C_{e,e'}}(\vec{V}_{C_{e,e'}}) = \begin{cases} true & \text{if } e\#e' \\ false & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$F_{M_{s,e}}(\vec{V}_{M_{s,e}}) = \begin{cases} Min(s,e) \wedge Con(s) & \text{if } s \vdash_{min} e \\ \\ false & \text{otherwise} \end{cases}$$

⁵Covering

$$F_{EN_{s,e}}(\vec{V}_{EN_{s,e}}) = \left(M_{s,e} \vee \left(\bigvee_{s' \prec s} EN_{s',e}\right)\right) \wedge Con(s)$$

که در آنها داریم:

$$Con(s) = \left(\bigwedge_{1 \le j < j' \le n \land e_j, e_{j'} \in s} \neg C_{e_j, e_{j'}} \right)$$

$$Min(s, e) = \left(\bigwedge_{s' \subseteq E. (s' \subseteq s \lor s \subseteq s') \land e \notin s'} \neg M_{s', e} \right)$$

فرض کنید که \mathbb{E} مجموعهی تمامی سه تاییها به فرم $(E,\#',\vdash')$ باشد که داشته باشیم:

$$\#' \subseteq E \times E$$

$$\vdash' \subseteq \mathcal{P} \times E$$

یک تابع به فرم $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$ تعریف می کنیم که به صورت شهودی ساختمان رویداد حاصل یک تابع به فرم $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$ تعریف می کنیم $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$ به دست می دهد. فرض کنیم $\mathbb{E}(V)$ برداری شامل مقادیر متغیرهای $\mathbb{E}(V)$ باشد. به ازای هر متغیر مانند $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$ مقدار آن در $\mathbb{E}(V)$ نمایش می دهیم. تابع $\mathbb{E}(V)$ را به گونه ای تعریف می کنیم که اگر $\mathbb{E}(V) \to \mathbb{E}(V)$ آنگاه داشته باشیم:

$$\forall e, e' \in E.e \#'e' \land e' \#'e \iff \vec{v}(C_{e,e'}) = T$$

$$\forall s \in \mathcal{P}(E), e \in E.s \vdash' e \iff \vec{v}(EN_{s,e}) = T$$

در ادامه فرض می کنیم که رفتار نا امن 2 سیستمی که در قالب ساختمان رویداد مدل شده است، در قالب تابع متغیر PV توصیف شده است و در صورتی که رفتار ناامن در سیستم وجود داشته باشد مقدار آن درست و در غیر این صورت غلط است. در نهایت مقداردهی های مجاز \mathcal{E} را مجموعهی مقداردهی هایی مانند \bar{v} در نظر می گیریم که خروجی تابع ES به ازای آن ها یک ساختمان رویداد باشد.

برای پیدا کردن علت واقعی در این مدل از تعریف زیر که در واقع سازگار شدهی تعریف برای مدل علّی تعمیم

⁶Unsafe Behavior

یافته است استفاده میکنیم:

تعریف ۱.۳.۴. اگر $(\mathcal{S},\mathcal{F},\mathcal{E})$ یک مدل علّی تعمیم یافته و \vec{V} برداری از متغیرهای $M=(\mathcal{S},\mathcal{F},\mathcal{E})$ باشد، فرمول $\vec{X}=\vec{x}$ علت واقعی φ در (M,\vec{u}) است اگر شرایط زیر برای آن برقرار باشد:

$$(M, \vec{u}) \vDash (\vec{X} = \vec{x}) \land \varphi$$
 .

۲. یک افراز مانند (\vec{Z}, \vec{W}) از مجموعه ی متغیرهای \mathcal{V} با شرط $\vec{Z} \subseteq \vec{Z}$ و مقادیر (\vec{Z}, \vec{W}) برای متغیرهای ۲. یک افراز مانند (\vec{Z}, \vec{W}) از مجموعه ی متغیرهای $\vec{Z} = \vec{Z}$ و شرایط زیر را برآورده کند:

$$(M, \vec{u}) \vDash [\vec{X} \leftarrow \vec{x}', \vec{W} \leftarrow \vec{w}'] \neg \varphi \land \vec{V} = \vec{v} \land \vec{v} \in \mathcal{E} \ (\vec{1})$$

$$\forall \vec{W}' \subseteq \vec{W}, \vec{Z}' \in \vec{Z}. (M, \vec{u}) \vDash [\vec{X} \leftarrow \vec{x}, \vec{W}' \leftarrow \vec{w}', \vec{Z}' \leftarrow \vec{z}^*] \vec{V} = \vec{v} \land \vec{v} \in \mathcal{E} \Rightarrow \varphi \text{ (\downarrow)}$$

۳. \vec{X} مینیمال باشد.

در این تعریف برای اینکه تنها مقداردهیهای مجاز برای پیدا کردن علت واقعی در نظر گرفته شوند شرط ۲ تغییر یافته است. بند اضافه شده به شرط ۲.الف بیان می کند که تغییرات ایجاد شده در مدل یک مقدار دهی مجاز باشند. بند اضافه شده در ۲.ب باعث می شود این شرط تنها در حالتهایی بررسی شود که مقداردهی داده شده مجاز باشد.

۴.۴ پیدا کردن علت خطا در نتکت پویا

با استفاده از تعاریف بخشهای قبلی در این بخش به چگونگی پیدا کردن علت خطا در یک برنامه توصیف شده در نت کت پویا می پردازیم.

فرض می کنیم که یک عبارت نت کت پویا p در اختیار داریم. ابتدا عبارت p را به فرم نرمال مطابق تعریف فرض می کنیم $E = \llbracket q \rrbracket$ ساختمان رویداد p باشد. اکنون فرض کنیم p ساختمان رویداد ویداد می آوریم. فرض کنیم عبارت p فرم نرمال عبارت p باشد. اکنون مدل علّی p باشد. اکنون مدل علّی p را بر اساس p می سازیم و رفتار نا امن را در قالب تابع متغیر p این مدل و به شکل یک شرط بر روی مجموعه ی پیکربندی های مدل علّی توصیف می کنیم. در نهایت کافی است برای پیدا کودن علت واقعی رفتار نا امن، علت واقعی p در p در p را بر اساس تعریف p ایندا کنیم. توجه کنید

که در اینجا محدودیتی برای چگونگی تعریف رفتار نا امن وجود ندارد و یان تعریف میتواند هر شرطی بر روی مجموعهی پیکربندی های مدل علّی باشد.

مثلا اگر مجموعهای از مثالهای نقض سیستم در قالب پیکربندیهای ساختمان رویداد وجود داشته باشد (مثلا مجموعهی C)، می توان رفتار نا امن را وجود یکی از این پیکربندی ها در سیستم توصیف کرد:

$$F_{PV}(\vec{V}_{PV}) = \bigvee_{\forall c \in C} c \in \mathcal{F}(ES(\vec{v}))$$

در مثالی دیگر اگر رفتار نا امن در قالب یک شرط unsafe روی برچسبهای سیستم توصیف شده باشد می توان رفتار نا امن را و جود یک پیکربندی که شامل یک رویداد که شرط unsafe را بر آورده می کند توصیف کرد:

$$F_{PV}(\vec{V}_{PV}) = \exists c \in \mathcal{F}(ES(\vec{v})). \exists e \in c.unsafe(l(e))$$

فصل ۵

نتايج

۱.۵ مقدمه

در این فصل با استفاده از مدل علّی تعریف شده در فصل پیشین، علت نقض چند دسته از ویژگیهای رایج در شبکه را مورد بررسی قرار میدهیم.

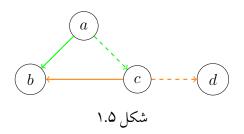
در ادامه فرض می کنیم که فیلد sw در همه ی توصیفهای نت کت پویا وجود دارد. همچنین برای ساده تر شدن توصیفها از اصل زیر استفاده می کنیم:

$$x \rightarrow y \triangleq sw = x \cdot sw \leftarrow y$$

۲.۵ لیست سیاه

در این ویژگی، یک لیست سیاه ااز مکانهایی در شبکه وجود دارد که نباید در شبکه به آنها دسترسی وجود داشته باشد [۲۹]. مهم ترین استفاده از لیست سیاه را می توان برای اعمال سیاستهای کنترل دسترسی در نظر گرفت که مثلا برخی از میزبانها که دارای اطلاعات حیاتی هستند در لیست سیاه قرار می گیرند تا از بیرون به آنها دسترسی وجود نداشته باشد. به عنوان مثال دیگر ممکن است برخی از عناصر شبکه برای تعمیر برای مدتی

Blacklist

کنار گذاشته شوند برای این منظور می توان آنها را در لیست سیاه قرار داد تا دسترسی به آنها سبب از دست رفتن بستهها نشود.

برای پیدا کردن علت نقض شدن و یژگی لیست سیاه شبکه ی رسم شده در شکل 1.0 را در نظر بگیرید. در این شبکه سوییچ d در لیست سیاه قرار دارد، بنابراین در هیچ لحظه نباید از a که ورودی شبکه است در دسترس باشد. بنابراین در شبکه عدم دسترسی a به b را به عنوان و یژگی در نظر می گیریم. در شبکه ی بالا ابتدا مسیرهایی که با خط پر رنگ مشخص شده اند و جود دارند. در ادامه هر یک از مسیرها با مسیرهای خطچین جایگزین می شوند. فرض کنید به روز رسانی این مسیرها توسط دو پردازه هم روند انجام می شود. واضح است که اگر هر دوی این به روز رسانی ها انجام شوند دسترسی به سوییچی که در لیست سیاه قرار دارد ممکن می شود. اکنون فرض کنید که از عبارات زیر برای توصیف این شبکه در نت کت پویا استفاده کنیم:

$$P = p!1$$

$$Q = q!1$$

$$F_p = a \rightarrow c \oplus c \rightarrow b \oplus a \rightarrow b$$

$$F_q = a \rightarrow b \oplus c \rightarrow d$$

$$F_q = a \rightarrow b \oplus c \rightarrow d$$

$$F_{pq} = a \rightarrow c \oplus c \rightarrow d \oplus a \rightarrow d$$

$$F_{pq} = a \rightarrow c \oplus c \rightarrow d \oplus a \rightarrow d$$

$$F_{pq} = a \rightarrow c \oplus c \rightarrow d \oplus a \rightarrow d$$

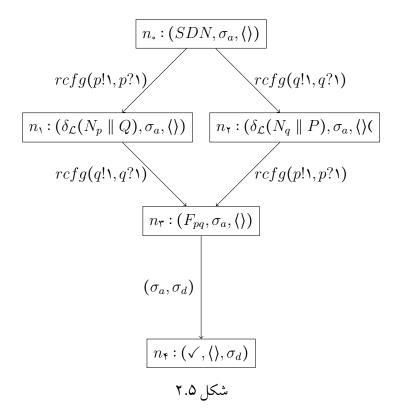
$$SDN = \delta_{\mathcal{L}}(N \parallel P \parallel Q)$$

$$F = a \rightarrow b \oplus c \rightarrow b$$

$$\mathcal{L} = \{p!1, p?1, q?1, q?1\}$$

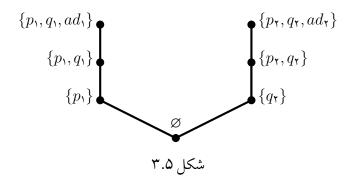
در توصیف بالا پردازه های P و Q به ترتیب وظیفه ای ارسال پیام برای به روز رسانی مسیرهای سبز و نارنجی را دارند. پردازه ی N رفتار ابتدایی شبکه و پردازه های N_p و N_p به ترتیب رفتار شبکه را پس از به روز رسانی مسیرهای سبز و نارنجی توصیف می کنند. پردازه های F, F_p, F_q, F_{pq} رفتارهای ارسالی T شبکه را توصیف می کنند. در

²Forwarding

نهایت رفتار کلی شبکه توسط پردازه ی SDN توصیف شده است که حاصل ترکیب موازی پردازههای N,P,Q رسانی وجود و جلوگیری از اجرای عملیاتهای همگام نشده است. در توصیف بالا امکان اجرای هر دو به روز رسانی وجود دارد بنابراین شبکه این امکان را دارد که به حالتی برسد که مسیری از a به b در آن وجود داشته باشد. برای مثال دارد بنید که $\sigma_a(sw)=a$ شکل $\sigma_a(sw)$ بخشی از نمودار فرض کنید که $\sigma_a(sw)=a$ شکل باشد که داشته باشیم: $\sigma_a(sw)=a$ شکل $\sigma_a(sw)$ بسته ای این نمودار مسلمه را زمانی که این بسته به شبکه وارد شود نشان می دهد. اگر فرض کنیم $\sigma_a(sw)=a$ بسته ای باشد که در نمودار مشخص است دو مسیر به حالتی که بسته از سوییچ $\sigma_a(sw)=a$ برای و و مسیر به حالتی که بسته از سوییچ $\sigma_a(sw)=a$ برای دارد. به دلیل همروندی پردازههای $\sigma_a(sw)=a$ و $\sigma_a(sw)=a$ و ترتیب برای اجرای این بهروز رسانی ها وجود دارد و به همین دلیل دو مسیر منجر به خطا در این شبکه وجود دارد. اکنون می خواهیم علت بروز این خطا را پیدا کنیم. فرض کنید $\sigma_a(sw)=a$ ساختمان رویداد این شبکه و $\sigma_a(sw)=a$ بر اساس مدل تعریف شده در $\sigma_a(sw)=a$ باشد. در این متغیر $\sigma_a(sw)=a$ ساختمان رویداد این شبکه و $\sigma_a(sw)=a$ بر اساس مدل تعریف شده در $\sigma_a(sw)=a$ باشد. در این متغیر $\sigma_a(sw)=a$ باشد. در این تعریف می کنیم:

$$F_{PV}(\vec{V}_{PV}) = \exists c \in \mathcal{F}(ES(\vec{v})). \exists e \in c.l(e) = a \rightarrow d$$

$$l(p_1) = rcfg(p!1, p?1)$$

$$l(p_2) = rcfg(p!1, p?1)$$

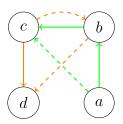
$$l(q_1) = rcfg(q!1, q?1)$$

$$l(q_2) = rcfg(q!1, q?1)$$

$$l(ad_1) = a \rightarrow d$$

$$l(ad_2) = a \rightarrow d$$

شکل $^{\mathbf{r.o}}$ قسمتی از نمودار ساختمان رویداد این شبکه را نشان می دهد که در آن تمام پیکربندی هایی که یکی از رویدادهای $ad_{\mathbf{r}}$ یا $ad_{\mathbf{r}}$ را داشته باشند قابل دسترس باشد. با استفاده از مدل علّی در این مثال که یکی از رویدادهای $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ را به عنوان یک علت برای نقض ویژگی لیست سیاه معرفی کنیم در صورتی که از می توانیم $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ و به عنوان شاهد استفاده کنیم. در $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ قابل دسترسی است. بنابراین مقدار $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ قابل دسترسی است. بنابراین مقدار $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ و بنابراین رویدادهای $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ را برابر صحیح شرط ۱ در تعریف $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ را برابر صحیح قرار دهیم. در این حالت هیچ یک از پیکربندی های $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ و $C(p_{\mathbf{r}},q_{\mathbf{r}})=0$ دیگر نمی توانند عضوی

شکل ۴.۵

از پیکربندیهای $ES(\vec{v})$ در M باشند. پس در این حالت مقدار PV غلط می شود بنابراین شرط ۲. الف برقرار می شود. برای بررسی برقراری شرط ۲. بباید فرض کنیم که مقدار $C(p_1,q_1)$ غلط است. توجه کنید که در این شرایط پیکربندی $\{p_1,q_1,ad_1\}$ عضوی از پیکربندیهای $ES(\vec{v})$ است و مقدار $\{p_1,q_1,ad_1\}$ روی این مساله تاثیری ندارد. همچنین برگرداندن مقادیر بقیه متغیرها به مقدار اولیه آنها باعث حذف $\{p_1,q_1,ad_1\}$ از مجموعه ی پیکربندی ها نمی شود بنابراین شرط ۲. به هم برقرار است. با توجه به اینکه علت تنها شامل یک جمله است بنابراین شرط مینیمال بودن هم برقرار است. بنابراین در نهایت می توان نتیجه گرفت که $C(p_1,q_1)$ یک علت واقعی برای بروز خطا در این شبکه است. در این مثال مشخص است که علت پیدا شده با علتی که به صورت شهودی باعث بروز خطا بوده است تطبیق دارد.

۳.۵ نبود دور

این ویژگی بیان می کند که شبکه نباید هرگز دارای دور باشد [۱۲]. وجود دور در شبکه می تواند باعث مشکلاتی مانند دور زدن یک بسته در شبکه بدون رسیدن به مقصد و در نتیجه کاهش کارایی شبکه شود. به عنوان مثال شبکه ی رسم شده در شکل ۴.۵ را در نظر بگیرید. در ابتدا مسیری از a به b وجود دارد. در این شبکه دو به روز رسانی بر روی سوییچهای a و b انجام می شود تا مسیر جدیدی از a به b ایجاد شود که اینبار ابتدا از a

عبور می کند. می توانیم از توصیف نت کت پویای زیر برای توصیف این شبکه استفاده کنیم:

$$P = p!1$$

$$Q = q!1$$

$$N = F \oplus p?1; N_p \oplus q?1; N_q$$

$$N_p = F_p \oplus q?1; F$$

$$N_q = F_q \oplus p?1; F$$

$$SDN = \delta_{\mathcal{L}}(N \parallel P \parallel Q)$$

$$\mathcal{L} = \{p!1, p?1, q!1, q?1\}$$

$$F = a \rightarrow b \oplus a \rightarrow c \oplus a \rightarrow d$$

$$F_p = a \rightarrow c \oplus a \rightarrow d \oplus c \rightarrow d$$

$$F_q = a \rightarrow b \oplus a \rightarrow c \oplus a \rightarrow d$$

$$\oplus b \rightarrow c \oplus b \rightarrow b \oplus b \rightarrow d$$

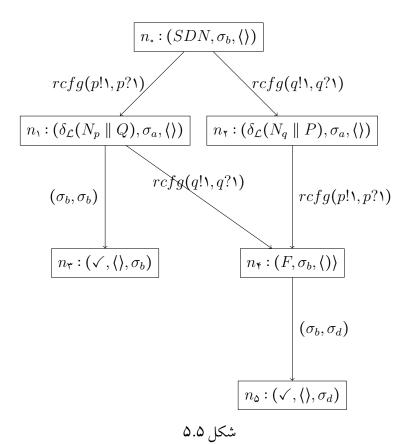
$$\oplus c \rightarrow b \oplus c \rightarrow c \oplus c \rightarrow d$$

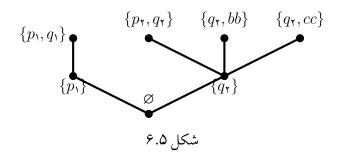
در توصیف بالا پردازههای P و Q به ترتیب وظیفه ای ارسال پیام برای به روز رسانی مسیرهای سبز و نارنجی را دارند. توجه کنید که در این توصیف پس از اجرای هر دو به روزرسانی رفتار ارسالی شبکه همانند رفتار اولیه خود می شود. همانطور که در شکل ۴.۵ مشخص است اگر به روز رسانی نارنجی پیش از به روز رسانی سبز انجام شود در شبکه یک دور شامل گرههای c و d ایجاد می شود. شکل ۵.۵ قسمتی از سیستم انتقال بر چسب دار شبکه را در حالتی که یک بسته ورودی روی سوییچ d وجود داشته باشد را نشان می دهد. همانطور که در شکل مشخص است پس از انجام به روز رسانی مسیر نارنجی امکان عملیاتی به شکل (σ_b, σ_b) وجود دارد که به معنی وجود حلقه در این شبکه است. اما اگر به روز رسانی مسیر سبز هم انجام شود تنها عملیات ممکن روی بسته ارسال آن به سوییچ d است. اکنون فرض کنید که $[SDN] = \mathbb{E}$ ساختمان رویداد این شبکه و M مدل علی \mathbb{E} بر اساس تعریف باشد. در این مدل تابع متغیر PV را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$F_{PV}(\vec{V}_{PV}) = \bigvee_{c \in C} c \in \mathcal{F}(ES(\vec{v}))$$

$$C = \{c \in E | \exists e \in c. l(e) = b \to b \lor l(e) = c \to c\}$$

در این تابع رفتار نا امن وجود پیکربندی ای شامل یکی از برچسبهای $b \to b$ یا $c \to c$ در شبکه است. همانند rcfg(p!1,p?1) مثال قبل با توجه به ترتیب اجرای بهروزرسانی ها در شبکه دو رویداد برای هر یک از عملیات های rcfg(p!1,p?1) در ساختمان رویداد وجود دارد. فرض کنید برای رویدادهای مرتبط با این عملیات ها چهار

رویداد p_1, p_2, q_1, q_3 وجود داشته باشد که برچسب آنها به صورت زیر باشد:

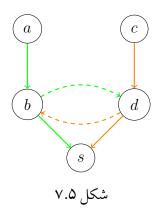
$$l(p_1) = rcfg(p!1, p?1)$$

$$l(p_2) = rcfg(p!1, p?1)$$

$$l(q_1) = rcfg(q!1, q?1)$$

$$l(q_2) = rcfg(q!1, q?1)$$

همچنین فرض کنید برچسب رویدادهای b, c به ترتیب b به ترتیب c باشد. شکل c قسمتی از نمودار ساختمان رویداد این شبکه را نشان می دهد که در آن تمام پیکربندی هایی وجود داشته باشد که یکی از رویدادهای ساختمان رویداد این شبکه را نشان می دهد که در آن تمام پیکربندی هایی وجود داشته باشد که یکی از رویدادهای d یا d یا d یا d و با تروید و باید و با

۴.۵ نبود سیاه چاله

در یک شبکه سیاه چاله ها تعناصری در شبکه هستند که وظیفه ارسال بسته ها را دارند (مثلا سوییچ یا روتر) ولی برخی از بسته ها را پس از دریافت به جایی ارسال نمی کنند و در واقع مانند سیاه چاله این بسته ها در آن ها گم می شوند [۲۹]. در یک شبکه که مکان های ورودی و خروجی مشخص دارد عدم وجود سیاه چاله در شبکه را می توان معادل این ویژگی که همه ی بسته های ورودی به شبکه از آن خارج شوند دانست. به عنوان مثال شبکه ی موجود در شکل ۷.۵ را در نظر بگیرید. فرض کنید که در این شبکه ی ورودی های شبکه و a خروجی شبکه باشد. در این شبکه دو به روز رسانی برای جایگزینی مسیر a با a و مسیر a با a انجام می شود. در این شبکه در حالت ابتدایی و پس از انجام یکی از به روزرسانی ها ورودی ها به خروجی مسیر وجود دارد اما اگر هر دوی این به روز رسانی ها انجام شوند دیگر a قابل دسترسی نیست و عملا بسته های ورودی به شبکه به خروجی نمی رسند.

$$P = p!1$$

$$F = a \rightarrow s \oplus c \rightarrow s$$

$$Q = q!1$$

$$F_{pq} = a \rightarrow b \oplus c \rightarrow d$$

$$SDN = \delta_{\mathcal{L}}(N \parallel P \parallel Q)$$

$$SDN = F \oplus q?1; F_{pq}$$

$$\mathcal{L} = \{p!1, p?1, q?1, q?1\}$$

$$\mathcal{L} = \{p!1, p?1, q?1, q?1\}$$

³Blackhole

در ادامه فرض کنید که \mathcal{M} مدل علّی این شبکه باشد. در این مدل تابع متغیر PV را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$F_{PV}(\vec{V}_{PV}) = \exists c \in \mathcal{F}(ES(\vec{v})), \exists e \in c.l(e) = \alpha \cdot \pi \wedge \pi(sw) \neq s$$

در تعریف این تابع رفتار نا امن وجود یک پیکربندی شامل رویدادی با برچسب از نوع $\alpha \cdot \pi$ یا به عبارت دیگر رویدادی از نوع ارسال بسته است که سوییچ مقصد ارسال آن سوییچ s نباشد. همانند مثال مربوط نبود دور در شبکه، در این مثال هم با توجه به ترتیب اجرای به روز رسانی ها دو رویداد برای هر یک از عملیاتهای در شبکه، در این مثال هم با توجه به ترتیب اجرای به روز رسانی ها دو رویداد برای هر یک از عملیاتهای $a \rightarrow b, ac \rightarrow d$ و rcfg(q!1,q?1)، rcfg(p!1,p?1) و جود دارد. بنابراین فرض کنید که رویدادهای i = 1, 7 به ازای i = 1, 7 در ساختمان رویداد این مدل وجود داشته باشند و برچسبگذاری آنها به صورت زیر باشد:

$$l(p_1) = rcfg(p!1, p?1)$$

$$l(p_2) = rcfg(p!1, p?1)$$

$$l(q_1) = rcfg(q!1, q?1)$$

$$l(q_2) = rcfg(q!1, q?1)$$

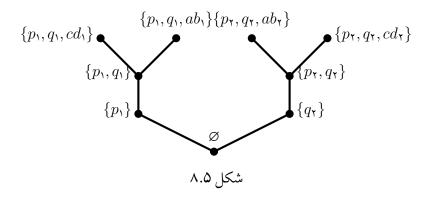
$$l(ab_1) = a \rightarrow b$$

$$l(ab_2) = a \rightarrow b$$

$$l(cd_1) = c \rightarrow d$$

$$l(cd_2) = c \rightarrow d$$

پیکربندی هایی از این ساختمان رویداد که شامل رویدادی با برچسب $a \to b$ یا $c \to d$ باشند نقض شدن ویژگی

نبود سیاه چاله را نشان می دهند. بنابراین تابع متغیر PV را به فرم زیر توصیف می کنیم:

$$F_{PV}(\vec{V}_{PV}) = \exists c \in \mathcal{F}(ES(\vec{v})), \exists e \in c.l(e) = \alpha \cdot \pi \wedge \pi(sw) \neq s$$

در این مدل هم همانند مثال نبود دور در شبکه عدم وجود تعارض بین رویدادهای p_1 و p_2 را می توان به عنوان علت واقعی نقض شدن ویژگی در نظر گرفت. برای این منظور از شاهد (C_{p_7,q_7},T,T) استفاده می کنیم. علت واقعی نقض شدن ویژگی در نظر گرفت. برای این منظور از شاهد $C_{p_7,q_7},T,T)$ استفاده می کنیم. واضح است که اگر مقدار هر دو متغیر C_{p_7,q_7} و C_{p_7,q_7} را برابر غلط قرار دهیم آنگاه هیچ یک از پیکربندیهای $ES(\vec{v})$ نیستند. $ES(\vec{v})$ نیستندی $ES(\vec{v})$ دیگر عضوی از پیکربندیهای $ES(\vec{v})$ نیستند و مقدار درست داشته باشد آنگاه پیکربندیهای $ES(\vec{v})$ عضو $ES(\vec{v})$ تاثیری روی این مساله ندارد بنابراین در نهایت می توان نتیجه گرفت که $ES(\vec{v})$ علت واقعی نقض ویژگی است.

فصل ۶

جمعبندی و کارهای آینده

۱.۶ جمع بندی کارهای انجام شده

در این پژوهش روشی برای استفاده از تعریف علت واقعی مطابق [۱۷] برای پیدا کردن علت خطا در برنامههای توصیف شده در زبان نتکت پویا ارائه شد.

در این پژوهش سعی شد تا از مفهوم علت واقعی برای پیدا کردن علت خطا در شبکههای نرمافزاری استفاده شود. زبان نتکت پویا برای توصیف شبکههای نرمافزاری انتخاب شد. برای این منظور زبان نتکت پویا به عنوان زبان برنامهی شبکه انتخاب شد. دلیل انتخاب نتکت پویا این است که اولا این زبان چون بر اساس نتکت بنا شده سادگی و مینیمال بودن خود را حفظ کرده است که این مساله به ساده تر شدن مساله کمک می کند. ثانیا نتکت پویا امکان به روز رسانی شبکه را فراهم می کند و از آنجایی که هدف نهایی پیدا کردن علت خطا تسهیل کردن فرآیند رفع خطا است، وجود ساختارهایی در زبان برای به روز رسانی های شبکه کمک می کند تا این ساختار ها هم در پیدا کردن علت نقش داشته باشند و کمک بیشتری به رفع خطا کنند. برای اختصاص معنا به عبارات مدل یویا از ساختمان رویداد استفاده شده است. در نهایت برای بر اساس تعریف مدل علّی ارائه شده در [۱۷] مدل علّی ساختمان رویداد در این پژوهش ارائه شده است. برای بررسی کارایی این مدل چند دسته از ویژگی های مطرح شبکه مورد بررسی قرار گرفته اند و تطابق علت واقعی پیدا شده با شهود موجود از مساله مورد بحث قرار گرفته است.

۲.۶ نوآوریها و دستاوردها

- ۱.۲.۶ جستجو در ساختار
 - ۲.۲.۶ ساختمان رویداد
- ۳.۲.۶ استفاده مستقیم از تعریف علت

در این پژوهش سعی شد تا از رویکرد متفاوتی نسبت به روشهای پیشین برای توصیف خطا استفاده شود. در پژوهشهایی مانند [۲۰، ۸، ۲۴] المانهایی در رفتار یا وضعیت سیستم به عنوان علت بروز خطا در نظر گرفته می شوند. اما در این پژوهش در میان المانهای ساختاری سیستم به جستجوی علت پرداخته شده است. یکی از مزایایی که برای این روش می توان در نظر گرفت استفاده آسانتر از آن برای فرآیند تعمیر یا سنتز خودکار نرمافزار است. چون در اینجا ساختارهای سیستم به عنوان علت پیدا می شوند این موضوع به تولید تعمیر خودکار کمک می کند. مسالهی دیگر استفاده از ساختمان رویداد به عنوان مدل معنایی است. همانطور که پیش تر بیان شد ساختمان رویداد یک مدل غیر جایگذاری شده است که در آن همروندی به صورت صریح مشخص می شود. این موضوع سبب می شود که اولا در فرآیند پیدا کردن علت بیدا نشوند، ثانیا بتوان هم روندی دو پردازه های هم روند که یک تر تیب برای اجرای آنها ایجاد می کند به عنوان علت پیدا نشوند، ثانیا بتوان هم روندی صراحتا توصیف را به عنوان علت تعریف کرد، کاری که در مدلهای جایگذاری شده به دلیل اینکه هم روندی صراحتا توصیف نمی شود ممکن نیست. یکی دیگر از تفاوتهای این روش با روشهایی مانند [۸، ۲۴] در استفاده از تعریف علت واقعی ارائه شده است. در مورد معادل بودن این تعاریف بحثی نشده است. در مقابل در پژوهش جاری به صورت مستقیم از تعریف HP استفاده شده است.

٣.۶ محدودیتها

۱.۳.۶ پیچیدگی زمانی

یک ساختمان رویداد با n رویداد را در نظر بگیرید. مدل علّی این ساختمان رویداد شامل $O(n^{r})$ متغیر است. برای پیدا کردن علت واقعی در این مدل و به طور خاص برای بررسی شرط r. بازم است تا تمامی زیر مجموعه های یک افراز از این متغیرها بررسی شود که در بهترین حالت پیچیدگی زمانی $O(r^{r})$ دارد. بنابراین پیاده سازی این روش بدون بهینه سازی یا استفاده از روش های ابتکاری عملا ممکن نیست.

۲.۳.۶ توصيف خطا در سطح مدل على

در روش ارائه شده در این پژوهش برای پیدا کردن علت خطا در یک برنامه توصیف شده در زبان نت کت پویا، لازم است تا رفتار نا امن در قالب یک تابع در مدل علّی و به عنوان یک شرط بر روی مجموعهی پیکربندیهای ساختمان رویداد منتج شده از آن توصیف شود. این مساله کار کردن با این روش را برای کاربر سخت می کند. راه حل مناسب ارائه یک منطق در سطح زبان است که به کاربر اجازهی توصیف رفتار نا امن یا در روش بهتر اجازهی توصیف و یژگی مورد نظر در قالب یک منطق را بدهد.

۳.۳.۶ استدلال در مورد یک علت

روش ارائه شده در این پژوهش می تواند برای اثبات اینکه چه ساختاری از برنامه علت خطا است به کار رود. ولی این مساله به تنهایی برای تسهیل فر آیند اشکالزدایی سیستم کافی نیست. برای اینکه علت خطا بتواند به شکل کاربردی در فر آیند اشکالزدایی مورد استفاده قرار گیرد لازم است تا مشابه روش هایی مانند [۴] تمامی علتهای ممکن برای خطا پیدا شوند و به کاربر نمایش داده شوند.

۴.۶ کارهای آینده

۱.۴.۶ ترکیب علت

در [۸] نویسندگان ثابت کردهاند که امکان ترکیب علتها در اجزای یک پردازه برای پیدا کردن علت در آن پردازه در شرایطی که پردازهها ارتباط

۲.۴.۶ سنتز تعمير

از علتهای پیدا شده در سیستم برای بروز خطا می توان برای سنتز تعمیر مناسب برای سیستم استفاده کرد. به طور خاص در این روش که علت خطا در ساختارهای سیستم جستجو می شود سنتز کردن تعمیر فرآیند ساده تری خواهد بود.

مراجع

- [1] Al-Shaer, Ehab and Al-Haj, Saeed. Flowchecker: Configuration analysis and verification of federated openflow infrastructures. In *Proceedings of the 3rd ACM workshop on Assurable and usable security configuration*, pages 37–44, 2010. 4
- [2] Anderson, Carolyn Jane, Foster, Nate, Guha, Arjun, Jeannin, Jean-Baptiste, Kozen, Dexter, Schlesinger, Cole, and Walker, David. Netkat: Semantic foundations for networks. *Acm sigplan notices*, 49(1):113–126, 2014. 4, 10, 18
- [3] Baier, Christel, Dubslaff, Clemens, Funke, Florian, Jantsch, Simon, Majumdar, Rupak, Piribauer, Jakob, and Ziemek, Robin. From verification to causality-based explications. *arXiv*:2105.09533 [cs], May 2021. arXiv: 2105.09533. 5
- [4] Beer, Ilan, Ben-David, Shoham, Chockler, Hana, Orni, Avigail, and Trefler, Richard. Explaining counterexamples using causality. *Formal Methods in System Design*, 40(1):20–40, Feb 2012. 5, 36, 37, 40, 64, 65
- [5] Caltais, Georgiana, Guetlein, Sophie Linnea, and Leue, Stefan. Causality for general ltl-definable properties. *Electronic Proceedings in Theoretical Computer Science*, 286:1–15, Jan 2019. 5, 37
- [6] Caltais, Georgiana, Hojjat, Hossein, Mousavi, Mohammad, and Tunc, Hunkar Can. Dynetkat: An algebra of dynamic networks. *arXiv preprint arXiv:2102.10035*, 2021. 4, 19, 24, 45, 46
- [7] Caltais, Georgiana, Leue, Stefan, and Mousavi, Mohammad Reza. (de-)composing causality in labeled transition systems. *Electronic Proceedings in Theoretical Computer Science*, 224:10–24, Aug 2016. 6, 39
- [8] Caltais, Georgiana, Mousavi, Mohammad Reza, and Singh, Hargurbir. Causal reasoning for safety in hennessy milner logic. *Fundamenta Informaticae*, 173(2–3):217–251, Mar 2020. 5, 6, 39, 64, 66

- [9] Chockler, Hana, Halpern, Joseph Y., and Kupferman, Orna. What causes a system to satisfy a specification? *ACM Transactions on Computational Logic*, 9(3):1–26, Jun 2008. 35, 40
- [10] Clarke, Edmund M. Model checking. In *International Conference on Foundations of Software Technology and Theoretical Computer Science*, pages 54–56. Springer, 1997. 4
- [11] Clarke, Edmund M and Wing, Jeannette M. Formal methods: State of the art and future directions. *ACM Computing Surveys (CSUR)*, 28(4):626–643, 1996. 4
- [12] Foerster, Klaus-Tycho, Schmid, Stefan, and Vissicchio, Stefano. Survey of consistent software-defined network updates. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, 21(2):1435–1461, 2018. 4, 10, 55
- [13] Foster, Nate, Harrison, Rob, Freedman, Michael J, Monsanto, Christopher, Rexford, Jennifer, Story, Alec, and Walker, David. Frenetic: A network programming language. *ACM Sigplan Notices*, 46(9):279–291, 2011. 4
- [14] Gössler, Gregor and Le Métayer, Daniel. A general trace-based framework of logical causality. In *International Workshop on Formal Aspects of Component Software*, pages 157–173. Springer, 2013. 38
- [15] Groce, Alex, Chaki, Sagar, Kroening, Daniel, and Strichman, Ofer. Error explanation with distance metrics. *International Journal on Software Tools for Technology Transfer*, 8(3):229– 247, 2006. 35
- [16] Groce, Alex and Visser, Willem. What went wrong: Explaining counterexamples. In *International SPIN Workshop on Model Checking of Software*, pages 121–136. Springer, 2003.
- [17] Halpern, Joseph Y. and Pearl, Judea. Causes and explanations: A structural-model approach, part i: Causes. *arXiv:cs/0011012*, Nov 2005. arXiv: cs/0011012. 5, 6, 27, 29, 33, 35, 40, 63
- [18] Halpern, Joseph Y. and Pearl, Judea. Causes and explanations: A structural-model approach. part ii: Explanations. *The British journal for the philosophy of science*, 56(4):889–911, 2005. 36
- [19] Hennessy, Matthew and Milner, Robin. On observing nondeterminism and concurrency. In *International Colloquium on Automata*, *Languages*, *and Programming*, pages 299–309. Springer, 1980. 39
- [20] Khurshid, Ahmed, Zou, Xuan, Zhou, Wenxuan, Caesar, Matthew, and Godfrey, P Brighten. {VeriFlow}: Verifying {Network-Wide} invariants in real time. In *10th USENIX Symposium on Networked Systems Design and Implementation (NSDI 13)*, pages 15–27, 2013. 4

- [21] Kölbl, Martin, Leue, Stefan, and Schmid, Robert. Dynamic causes for the violation of timed reachability properties. In *International Conference on Formal Modeling and Analysis of Timed Systems*, pages 127–143. Springer, 2020. 38
- [22] Kozen, Dexter. Kleene algebra with tests. *ACM Transactions on Programming Languages and Systems (TOPLAS)*, 19(3):427–443, 1997. 4, 10
- [23] Kreutz, Diego, Ramos, Fernando MV, Verissimo, Paulo Esteves, Rothenberg, Christian Esteve, Azodolmolky, Siamak, and Uhlig, Steve. Software-defined networking: A comprehensive survey. *Proceedings of the IEEE*, 103(1):14–76, 2014. 3
- [24] Leitner-Fischer, Florian and Leue, Stefan. Causality checking for complex system models. In International Workshop on Verification, Model Checking, and Abstract Interpretation, page 248–267. Springer, 2013. 5, 6, 37, 39, 64
- [25] Lewis, David. Counterfactuals. Wiley, 1973. 35
- [26] McKeown, Nick, Anderson, Tom, Balakrishnan, Hari, Parulkar, Guru, Peterson, Larry, Rexford, Jennifer, Shenker, Scott, and Turner, Jonathan. Openflow: enabling innovation in campus networks. ACM SIGCOMM computer communication review, 38(2):69–74, 2008. 4, 10
- [27] Monsanto, Christopher, Foster, Nate, Harrison, Rob, and Walker, David. A compiler and run-time system for network programming languages. *Acm sigplan notices*, 47(1):217–230, 2012. 4
- [28] Monsanto, Christopher, Reich, Joshua, Foster, Nate, Rexford, Jennifer, and Walker, David. Composing software defined networks. In *10th USENIX Symposium on Networked Systems Design and Implementation (NSDI 13)*, pages 1–13, 2013. 4
- [29] Reitblatt, Mark, Foster, Nate, Rexford, Jennifer, Schlesinger, Cole, and Walker, David. Abstractions for network update. *ACM SIGCOMM Computer Communication Review*, 42(4):323–334, 2012. 5, 51, 59
- [30] Ruchansky, Natali and Proserpio, Davide. A (not) nice way to verify the openflow switch specification: Formal modelling of the openflow switch using alloy. In *Proceedings of the ACM SIGCOMM 2013 Conference on SIGCOMM*, pages 527–528, 2013. 4
- [31] Sassone, Vladimiro, Nielsen, Mogens, and Winskel, Glynn. Models for concurrency: Towards a classification. *Theoretical Computer Science*, 170(1-2):297–348, 1996. 24

- [32] Voellmy, Andreas and Hudak, Paul. Nettle: Taking the sting out of programming network routers. In International Symposium on Practical Aspects of Declarative Languages, pages 235–249. Springer, 2011. 4
- [33] Voellmy, Andreas, Kim, Hyojoon, and Feamster, Nick. Procera: A language for high-level reactive network control. In Proceedings of the first workshop on Hot topics in software defined networks, pages 43-48, 2012. 4
- [34] Winskel, Glynn. Event structures, volume 255 of Lecture Notes in Computer Science, page 325–392. Springer Berlin Heidelberg, Berlin, Heidelberg, 1987. 6, 24
- [35] Zeller, Andreas. Why programs fail: a quide to systematic debugging. Elsevier, 2009. 35
- [36] Zeng, Hongyi, Zhang, Shidong, Ye, Fei, Jeyakumar, Vimalkumar, Ju, Mickey, Liu, Junda, McKeown, Nick, and Vahdat, Amin. Libra: Divide and conquer to verify forwarding tables in huge networks. In 11th USENIX Symposium on Networked Systems Design and Implementation (NSDI 14), pages 87-99, 2014. 4

واژهنامهٔ فارسی به انگلیسی

واژهنامهٔ انگلیسی به فارسی

Abstract

This thesis studies on writing projects, theses and dissertations using tehran-thesis class. It \dots

Keywords Writing Thesis, Template, LATEX, XAPersian

University of Tehran
College of Engineering
Faculty of Electrical and
Computer Engineering

Explaining Failures in Software-Defined Networks Using Casual Reasoning

A Thesis submitted to the Graduate Studies Office In partial fulfillment of the requirements for The degree of Master of Science in Computer Engineering - Software Engineering

By:

Amir Hossein Seyhani

Supervisors:

Dr. Hossein Hojjat and Dr. Mohammad Reza Mousavi

Advisor:

First Advisor

September 2022